

תכנית לסיוע במשיכת השקעות לרשויות המקומיות דימונה, ערד וירוחם

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הממשלה מספר 2025 מיום 23.9.2014 (להלן: החלטה 2025), לפעול למשיכת השקעות ולהגדלת היצע מקומות העבודה תוך חיזוק החוסן הכלכלי-חברתי, של הרשויות המקומיות ערד, דימונה וירוחם בשנים 2017-2018 כמפורט להלן.

מטרת החלטה זו הינה להביא להקמת מקומות תעסוקה חדשים בעלי השפעה כלכלית רחבה ולהביא להרחבת היצע התעסוקה ברשויות אלה ובסביבתן. פעולה זו צפויה לסייע בהרחבת היצע העבודה, ביצירת אפשרויות תעסוקה איכותיות ומגוונות יותר, תקטין את רמת האבטלה באיזור, תביא לצמיחה כלכלית ולצמצום פערים.

לצורך כך יפעל משרד הכלכלה והתעשייה (להלן -המשרד) באופנים הבאים:

1. **משיכת מפעלים תעשייתיים לרשויות המקומיות ערד, דימונה וירוחם** - על מנת ליצור תמריצים להקמת מפעלים תעשייתיים בערד, דימונה וירוחם (להלן-רשויות ההחלטה), להטיל על משרד הכלכלה והתעשייה, באמצעות הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה, ובהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר, לקבוע הוראות להפעלת מסלול סיוע למשיכת מפעלים תעשייתיים לרשויות ההחלטה תוך דגש על הגדלת הפריזון וזאת על מנת להגדיל את היצע מקומות העבודה ברשויות ההחלטה ולעודד תחרות בשוק המקומי. המסלול מיועד למפעלים שאינם מתחרים בשווקים בינלאומיים. במסגרת הסיוע יינתן תיעדוף לאזורי תעשייה בהם קיימת חלוקת הכנסות בין רשויות. לצורך כך יקצה המשרד סך של 75 מלש"ח ממסגרת תקציבו המאושרת לשנים 2017-2018.

2. **סיוע לקליטת עובדים בתחום השירותים** - לשם יצירת מקומות תעסוקה נוספים ברשויות ההחלטה, להטיל על משרד הכלכלה והתעשייה, באמצעות הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה (להלן – הרשות להשקעות), ובהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר, לבחון קביעת הוראות להפעלת מסלול סיוע חדש למעסיקים להקמה או העתקה ממרכז הארץ של עסקים ממגזר השירותים אשר יקלטו 50 עובדים נוספים לפחות בעסק, באחת מרשויות ההחלטה. במסגרת הסיוע יינתן תעדוף להעסקת עובדים בשכר העולה על 75% מהשכר הממוצע במשק, וכן לעסקים אשר יעסיקו עובדים מאוכלוסיות ששיעור השתתפותן בתעסוקה נמוך. ככל שיוחלט לקבוע הוראות כאמור, המשרד יקצה לצורך כך תקציב מתוך מסגרת תקציבו המאושרת לשנים 2017-2018.

עדיפות לאומית

בהחלטת ממשלה מס' 2025 מיום 23.9.2014 נקבעו יישובי הדרום כהגדרתם באותה החלטה כיישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין אותה החלטה ולצורך פעולות המבוצעות עד לשנת 2020. השיקול המרכזי שביסוד הכרזת יישובי הדרום כאמור כאזור בעל עדיפות היה תכנון הפריסה של האוכלוסייה כאמור בסעיף 151(ב)(3) לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני

הפריסה של האוכלוסייה כאמור בסעיף 151(ב)(3) לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), תשס"ט-2009 (להלן: "החוק"). לשיקול זה הצטרפו שיקולים בדבר מיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, כאמור בסעיף 151(ב)(4) לחוק, והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות כאמור בסעיף 151(ב)(5) לחוק. לאמור הצטרפו שיקולים תומכים הנוגעים למצב הביטחוני ששרר באזור בזמן מבצע "צוק איתן", כאמור בסעיף 151(ב)(1) לחוק. כעת מוצע לקבוע מתוך כלל יישובי הדרום את היישובים דימונה, ערד וירוחם כיישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו ולצורך הפעולות המנויות בה, המהוות השלמה לפעולות בתחום הפיתוח הכלכלי שנקבעו בהחלטה 2025.

בדיקה עדכנית מעלה כי הדרום עודנו סובל מרמות נמוכות של תעסוקה, מרמות שכן נמוכות וממוקדי תעסוקה מעטים. על פי נתוני הלמ"ס לשנת 2013 (שהם הנתונים העדכניים הידועים כעת) נתוני התעסוקה ביישובי הדרום נמוכים מהממוצע הארצי כך למשל, אחוז המועסקים ביישובי הדרום הוא 57.8% לעומת 59.7% ממוצע ארצי, ובהתאמה ההכנסה החודשית למשק בית (סקר הכנסות והוצאות משקי הבית, 2014) היא 16 אלף ש"ח (ברוטו) לעומת 18.3 אלף ש"ח ברוטו ממוצע ארצי. יובהר כי החלטה 2025 התבססה על נתוני למ"ס משנת 2010-2009 וכך נאמר בה: "אחוז המועסקים ביישובי הדרום הוא 54.8% לעומת 57.3% ממוצע ארצי, ובהתאמה ההכנסה החודשית למשק בית היא 12,634 ש"ח (ברוטו) לעומת 14,629 ש"ח ממוצע ארצי" אך גם בנתוני 2013-2014 הפער בין יישובי הדרום לממוצע הארצי מוסיף להתקיים.

כלי הסיוע שנקבעו בהחלטת ממשלה מספר 2025 לעידוד התעשייה על ידי המשרד בוצעו ועודם מבוצעים על ידי המשרד אולם, עולה צורך ביצירת כלים חדשים ומשלימים כפי שמוצעים בהחלטה זו, וכפי שיפורט גם להלן.

השיקול המרכזי לבחירת הרשויות שיכללו בהחלטה זו בהתאם לפרק כ"ו לחוק הוא: "מיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ", כאמור בסעיף 151(ב)(4) לחוק, כשלצידו שיקולים הנוגעים למאפייני הרשויות ולמטרות ההחלטה המנויות לעיל, וכן הצורך להגביר את חוסנם הכלכלי והחברתי של הרשויות ולצמצם את הפערים ביניהן לבין שאר איזורי הארץ כקבוע בסעיף 151(ב)(2) וסעיף 151(ב)(5) לחוק, כמפורט להלן, זאת תוך זיהוי הרשויות אשר פוטנציאל ההשפעה של ההשקעה בהן יהיה רחב ככל האפשר ובעל השלכות משמעותיות על כלכלת האזור.

להלן פירוט התבחינים שביסוד קביעת רשויות ההחלטה והנתונים התומכים בהם:

1. מיקום גאוגרפי: אשכול 1-3 עפ"י מדד הפריפריאליות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן הלמ"ס)- מדד הפריפריאליות מבטא שקלול של הקרבה של כל רשות מקומית למחוז ת"א (לפי הגדרת משרד הפנים), ושקלול קרבת הרשות המקומית לכל הרשויות המקומיות בארץ (ריכוזי אוכלוסייה) לבין גודל האוכלוסייה שלהן. הלמ"ס חילקה את כל הרשויות ל-10 אשכולות, כאשר ככל שרשות נמצאת באשכול נמוך יותר היא מהווה רשות פריפריאלית יותר. הרשויות המדורגות באשכולות פריפריאליות 1-3

הוגדרו על ידי הלמ"ס כ"פריפריאליות מאד". בבחינת כלל הרשויות בדרום, כפי שהוגדרו "יישובי הדרום" בהחלטה מספר 2025, עלו הרשויות המקומיות: מצפה רמון, דימונה, ערד, ירוחם והמועצות האיזוריות: חבל אילות, רמת נגב, תמר והערבה התיכונה. דירוג זה מעיד על פריפריאליות גבוהה המתבטאת, בין היתר, בהצבת אתגרים בתחום איתור והגדלת מקורות תעסוקה והכנסה עבור הרשויות והתושבים בהן שהינם אתגרים משמעותיים יותר מאלה עימם מתמודדות רשויות ותושבים קרובים יותר למרכז הארץ ולמוקדי אוכלוסיה ותעסוקה.

2. חוסן כלכלי-חברתי - כיוון שמדובר בתכנית שתכליתה משיכת השקעות הון לצורך חיזוק כלכלי-חברתי של רשויות ההחלטה, נבחרו רשויות המאופיינות בקשיים בתחומים אלו כפי שמתבטא במספר פרמטרים מאקרו כלכליים. לצורך כך נקבע כי ייכללו בהחלטה רשויות הנמצאות באשכול 1-4 בדירוג החברתי כלכלי של הלמ"ס. הדירוג משקלל מספר רב של פרמטרים המודדים היבטים דמוגרפים, רמת חינוך והשכלה, תעסוקה וגמלאות וכן רמת חיים של הפרט. הלמ"ס חילקה את כל הרשויות ל-10 אשכולות, כאשר ככל שרשות נמצאת באשכול נמוך יותר היא מהווה רשות חלשה יותר כלכלית. שקלול התבחינים של אשכול פריפריאליות 1-3 ואשכול חברתי כלכלי 1-4 ביחס ליישובי הדרום, כהגדרתם בהחלטה 2025, מעלה כי 4 רשויות מקומיות עומדות בתבחינים: מצפה רמון, דימונה, ערד וירוחם.

3. צמצום פערים והתמודדות עם אתגר כלכלי: רשויות גדולות בעלות איזורי תעשייה משמעותיים- על מנת להביא למשיכת השקעות משמעותיות שישפיעו על האיזור ויביאו לפיתוח וצמיחה כלכלית בו, יש צורך במשיכת השקעות ליישובים גדולים יחסית שיוכלו לספק היצע משמעותי של עובדים ובכך להשפיע לא רק על כלכלת הרשויות נשוא ההחלטה אלא גם על האזור כולו. כמו כן, דרושות רשויות שבתחומן מצויים אזורי תעשייה גדולים, בעלי פוטנציאל צמיחה ובעלי תשתיות מתאימות לתעשייה המתאימים למשיכת השקעות שיהוו עוגן תעסוקתי לכלל תושבי האיזור. לאחר בחירת רשויות שהוגדרו כפריפריאליות ובעלות דירוג חברתי כלכלי נמוך בחנו את מספר התושבים ברשויות שונות. ערד, ירוחם ודימונה הינן רשויות מרכזיות וגדולות בדרום. דימונה מונה כ-33.3 אלף תושבים, בערד ישנם 24.4 אלף תושבים ובירוחם 9.1 אלף תושבים זאת לעומת כ-5,000 תושבים בלבד במצפה רמון¹.

בנוסף למספר התושבים, בחנו את איזורי התעשייה ברשויות שונות. רשויות ההחלטה מאופיינות באיזורי תעשייה גדולים יחסית המתאימים למשיכת השקעות בסדר גודל משמעותי, כך שתוכל להיווצר השפעה כלכלית רחבה והרחבת היצע התעסוקה ברשויות ובסביבתן. אזור התעשייה בערד הינו בעל 2,900 דונם לתעשייה, בדימונה יש כ-1,360 דונם לתעשייה ובירוחם יש כ-1,335 דונמים. זאת לעומת איזור התעשייה במצפה רמון בו רק כ-860 דונם המוקדשים לתעשייה². בנוסף יוער כי למצפה רמון ישנה החלטת ממשלה יעודית

¹ למ"ס – קובץ רשויות מקומיות 2015

² עפ"י נתוני מנהל אז"ת, משרד הכלכלה והתעשייה

(שמספרה 917(חכ/26)) שעודנה בתוקף ותכליתה תכנית רב שנתית לפיתוח מצפה רמון בשים לב למאפייניה הייחודיים של הרשות.

עוד יוער כי רשויות ההחלטה מאופיינות בשיעורי אבטלה הגבוהים משמעותית משיעור האבטלה הארצי (11% בדימונה, 9.5% בירוחם, 6.6% בערד לעומת ממוצע ארצי של 5.2%), וברמות שכר ממוצע הנמוכות משמעותית מהשכר הממוצע במשק. וכן בהצטמצמות משמעותית באפשרויות התעסוקה בעיר ובהגירה שלילית גבוהה המעידה אף היא על מצוקה תעסוקתית וחוסן כלכלי חברתי נמוך.

כאמור לעיל, המשרד מפעיל מגוון כלים לרבות לפי החלטה 2025, אולם לאור מאפייניהן של רשויות ההחלטה והקשיים במימושם של כלים קיימים שמציע המשרד ברשויות אלו, מתעורר צורך ביצירת כלים חדשים ומשלימים כפי שמוצעים בהחלטה זו.

ראשית, נדרש לתת מענה למפעלים תעשייתיים שאינם מתחרים בשווקים בינלאומיים (אינם מפעלים ברי תחרות כמשמעותם בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959) להלן : חוק עידוד), זאת על מנת להגביר אפשרויות התעסוקה, להגביר את התחרות במשק ולהגדיל את הפריז.

כך, מנתוני הרשות להשקעות עולה כי מסלול חוק עידוד, המכוון כאמור לעיל למפעלים תעשייתיים המתחרים בשווקים בינלאומיים, אינו נותן לכך מענה מספק ברשויות ההחלטה. בשנים 2014 עד 2016 ניתנו אשורים למפעלים בדרום כדלקמן : שנת 2014 : דימונה- 1, ערד- 1, ירוחם – 0, באר שבע והדרום (ללא רשויות ההחלטה) - 24, שנת 2015 : דימונה- 1, ערד- 0, ירוחם – 1, באר שבע והדרום (ללא רשויות ההחלטה) - 21, שנת 2016 - דימונה- 1, ערד- 0, ירוחם – 1, באר שבע והדרום (ללא רשויות ההחלטה) - 19.

שנית, מבוקש לבחון יצירת מסלול תעסוקה חדש לעובדים ברמת שכר בינונית אשר מסלולי התעסוקה הקיימים במשרד אינם נותנים להם מענה. מסלול התעסוקה המופעל מכח הוראת מנכ"ל 4.18 מיועד לעודד העסקת עובדים ברמת שכר גבוהה ובהתאם להחלטת ממשלה 1272 מיום 2.2.2014 מציב רף גבוה ומחייב חברות המגישות בקשה להיקף מכירות שנתי העולה על מ- 100 מליון ₪ בשנה שקדמה להגשת הבקשה. הדבר הביא לכך שבשנת 2016 לא הוגשה אפילו בקשה אחת לסיוע לפי ההוראה. לעומת זאת, מסלול התעסוקה המופעל מכח הוראת מנכ"ל 4.17 נותן מענה לאוכלוסיית עובדים לא מיומנים בהכרח המשתכרת ברמת שכר נמוך.

בשנים 2014 עד 2016 ניתנו כתבי אשור למעסיקים בדרום לפי הוראת מנכ"ל 4.17 כדלקמן : שנת 2014 : דימונה- 0, ערד- 1, ירוחם – 0, באר שבע והדרום (ללא רשויות ההחלטה) - 14, שנת 2015 : דימונה- 0, ערד- 3, ירוחם – 0, באר שבע והדרום (ללא רשויות ההחלטה) - 8, שנת 2016 - דימונה- 0, ערד- 2, ירוחם – 0, באר שבע והדרום (ללא רשויות ההחלטה) - 24.

רשויות ההחלטה שנבחרו הינן רשויות בהן ניתן לפתח תעשייה, ישנו כח אדם מיומן שיכול לעבוד בתעשייה והרחבת היצע המפעלים בהן יוכל להיות בעל השפעה רחבה על כל הסביבה בו הוא נמצא. הכלים המוצעים בהחלטה מיועדים לתת מענה אם כן למאפייני הרשויות ולקשיים במימוש מסלולי סיוע קיימים של המשרד בתחומן. מסיבות אלה ויחד עם הנתונים

הכלכליים הנוספים, כפי שהוצגו לעיל, הוחלט לאפשר סיוע לרשויות אלה במטרה לעודד צמיחה כלכלית באזור כולו.

מקומות העבודה הצפויים להיווצר כתוצאה מהחלטה זו פתוחים בפני כלל האוכלוסיה, בדגש על תושבי הדרום, לרבות תושבי הישובים הבדואים, עם זאת יודגש כי לטובת פיתוח כלכלי וקידום תעסוקתי של הרשויות הבדואיות בדרום המדורגים במדד סוציאקונומי נמוך ובאשכול פריפריאליות 4 ומעלה, התקבלה ביום 12.2.17 החלטת ממשלה ייעודית שמספרה 2397 ובה מעוגנים תקציבים של כ-93 מלש"ח לשנים 2017-2021 שמטרתם עידוד תעסוקה ומשיכת השקעות הון ליישובי המגזר הבדואי בדרום.

דברי הסבר

רקע כללי ונתונים כלכליים

בהמשך להחלטת ממשלה מספר 2025 של הממשלה מיום 23.9.2014 לפעול לחיזוק החוסן הכלכלי-חברתי של ישובים בדרום ולהביא להגדלת היצע מקומות העבודה באזור זה בין השאר גם באמצעות מסלול סיוע בתעסוקה חדש שאינו מכוון למיזמים של חברות גדולות המשלמות שכר גבוה אליו מכוונת הוראת מנכ"ל 4.18 ולא מסלול לסיוע למעסיקים בשכר נמוך שאליו מכוונת הוראת מנכ"ל 4.17, אלא מסלול המכוון לעובדים בדרג הביניים שאין לו כיום מענה במסלולי המשרד- דהיינו עבור מעסיקים המעסיקים עובדי שירותים בשכר בינוני..

לצורך מיקוד התכנית בסיוע למשיכת השקעות ויצירת מקומות תעסוקה ברשויות מרכזיות בדרום המתקשות במשיכת השקעות בשל ריחוקן הגאוגרפי ממרכז הארץ, וחוות אתגרים כלכליים-חברתיים נוספים בשל כך, וכן לצורך מיצוי מירבי של פוטנציאל ההשפעה של ההשקעה בהן באופן רחב ככל האפשר על האזור, גובשה רשימת היישובים על פי המתודולוגיה הבאה:

בחינת פריפריאליות

1. מתוך כלל הרשויות במחוז דרום, הנכללות בהגדרה "יישובי הדרום", כפי שהוגדרו בהחלטת ממשלה 2025, נבחרו רשויות המצויות באשכול פריפריאלי 1-3 של הלמ"ס שהן הרשויות הפריפריאליות ביותר על פי סיווג זה. מדד הפריפריאליות מבטא שקלול של הקרבה של כל רשות מקומית למחוז ת"א (לפי הגדרת משרד הפנים), ושקלול קרבת הרשות המקומית לכל הרשויות המקומיות בארץ (ריכוזי אוכלוסיה) לבין גודל האוכלוסייה שלהן. הלמ"ס חילקה את כל הרשויות ל-10 אשכולות, כאשר ככל שרשות נמצאת באשכול נמוך יותר היא מהווה רשות פריפריאלית יותר, אשכול 1-3 הינו האשכול בו מצויות הרשויות הפריפריאליות ביותר.

רשויות מקומיות

שם הרשות	מרחק מגבול מחוז תל אביב (ק"מ) (2004)	מדד חברתי כלכלי - 2013	מדד פריריאליו ת 2004 - אשכול: (מ-1 עד 10, 1 הפריריאליו ביותר)	מדד פריריאליות 2004 - רמה לפי קבוצת אשכול	סה"כ אוכלוסיי ה בסוף 2015 (אלפים)	מאזן הגיר ה - סה"כ 2015	מקבלי דמי אבטל ה - סה"כ (ממוצע חודשי) (2015)	שכר ממוצע לחודש של שכירים במשך 2014 (ש"ח)
רהט	74.8	1	5	בינונית	62.4	-13	250	4,671
חורה	95.3	1	4	פריריאלית	19.4	53	48	5,738
כסיפה	111.8	1	4	פריריאלית	19.1	-72	61	5,331
לקיה	89.3	1	4	פריריאלית	11.8	82	45	5,358
ערערה- בנגב	118.3	1	4	פריריאלית	15.8	7	68	5,660
שגב-שלום	100.2	1	4	פריריאלית	9.1	14	56	5,045
תל שבע	95.2	1	4	פריריאלית	18.7	-82	54	5,127
אופקים	85.8	3	4	פריריאלית	25.6	-184	321	5,945
נתיבות	70.7	3	5	בינונית	31.3	251	343	5,925
קריית מלאכי	35.1	3	6	בינונית	21.6	-239	257	5,637
מצפה רמון	173	3	2	פריריאלית מאוד	5	-126	58	6,352
דימונה	128.4	4	3	פריריאלית מאוד	33.3	-352	499	7,856
ערד	123.2	4	3	פריריאלית מאוד	24.4	-292	321	6,988
קריית גת	49	4	6	בינונית	51.5	218	714	6,171
ירוחם	125.7	4	3	פריריאלית מאוד	9.1	-80	97	7,096
אשדוד	28.3	5	7	מרכזית	220.2	-803	2,261	7,638
אשקלון	44.5	5	6	בינונית	130.7	9	1,505	7,222
באר שבע	90.8	5	5	בינונית	203.6	137	2,143	7,790
להבים	79.1	9	4	פריריאלית	6.4	49	32	15,119
מיתר	95.6	9	4	פריריאלית	7.3	143	51	14,017
עומר	93.7	9	4	פריריאלית	7.3	21	42	15,072

מועצות איזוריות

שם הרשות	מרחק מגבול מחוז תל אביב (ק"מ) 2004	מרחק חברתי- כלכלי 2013 - אשכול (מ-1 עד 10, הנמוך ביותר)	מדד פריפריאליות 2004 - אשכול: (מ-1 עד 10, הפריפריאלי ביותר)	מדד פריפריאליות 2004 - רמה לפי קבוצת אשכול	סה"כ אוכלוסייה בסוף 2015 (אלפים)	מאזן הגירה - סה"כ 2015 (ממוצע חודשי) 2015	מקבלי דמי אבטלה - סה"כ (ממוצע חודשי) 2015
אל קסום	1	8.8	122	23
נווה מדבר	1	7.3	151	13
שפיר	4	39.3	6	בינונית	10.4	-120	92
חבל אילות	5	280.9	1	פריפריאלית מאוד	3.9	51	20
מרחבים	5	81.3	4	פריפריאלית	12.8	42	112
לכיש	6	50.1	5	בינונית	10.6	281	100
רמת נגב	6	121.8	3	פריפריאלית מאוד	6.9	239	44
תמר	6	148	3	פריפריאלית מאוד	1.4	-20	11
באר טוביה	7	34	6	בינונית	22.3	113	175
בני שמעון	7	68.6	5	בינונית	9	390	47
הערבה התיכונה	7	198.6	2	פריפריאלית מאוד	3.1	-14	27
יואב	7	29.6	6	בינונית	8	114	63

2. חוסן כלכלי-חברתי: מתוך הרשויות שעלו כפריפריאליות ביותר בסעיף 1, נבחרו רשויות המתמודדות עם אתגרים כלכליים חברתיים משמעותיים כפי שבאים לידי ביטוי בדירוג באשכול 1-4 בדירוג הכלכלי-חברתי של הלמ"ס. הדירוג משקלל מספר רב של פרמטרים המודדים היבטים דמוגרפים, רמת חינוך והשכלה, תעסוקה וגמלאות וכן רמת חיים של הפרט. הלמ"ס חילקה את כל הרשויות ל-10 אשכולות, כאשר ככל שרשות נמצאת באשכול נמוך יותר היא מהווה רשות חלשה יותר כלכלית.

רשויות מקומיות

שם הרשות	מרחק מגבול מחוז תל אביב (ק"מ) 2004	מדד חברתי-כלכלי 2013	מדד פריפריאליות 2004 - אשכול: (מ-1 עד 10, הפריפריאלי ביותר)	מדד פריפריאליות 2004 - רמה לפי קבוצת אשכול	סה"כ אוכלוסייה בסוף 2015 (אלפים)	מאזן הגירה - סה"כ 2015	מקבלי דמי אבטלה - סה"כ (ממוצע ע חודשי) 2015	שכר ממוצע לחודש של שכירים במשך 2014 (ש"ח)
מצפה רמון	173	3	2	פריפריאלית מאוד	5	-126	58	6,352
דימונה	128.4	4	3	פריפריאלית מאוד	33.3	-352	499	7,856
ערד	123.2	4	3	פריפריאלית מאוד	24.4	-292	321	6,988
ירוחם	125.7	4	3	פריפריאלית מאוד	9.1	-80	97	7,096

מועצות אזוריות

שם הרשות	מרחק מגבול מחוז תל אביב (ק"מ) 2004	מדד חברתי-כלכלי 2013	מדד פריפריאליות 2004 - אשכול: (מ-1 עד 10, הפריפריאלי ביותר)	מדד פריפריאליות 2004 - רמה לפי קבוצת אשכול	סה"כ אוכלוסייה בסוף 2015 (אלפים)	מאזן הגירה - סה"כ 2015	מקבלי דמי אבטלה - סה"כ (ממוצע חודשי) 2015
חבל אילות	280.9	5	1	פריפריאלית מאוד	3.9	51	20
רמת נגב	121.8	6	3	פריפריאלית מאוד	6.9	239	44
תמר	148	6	3	פריפריאלית מאוד	1.4	-20	11
הערבה התיכונה	198.6	7	2	פריפריאלית מאוד	3.1	-14	27

הרשויות הגדולות באזור שהן בעלות מספר משמעותי של תושבים

רשויות מקומיות

שם הרשות	מרחק מגבול מחוז תל אביב (ק"מ) 2004	מרחק חברת י. כלכלי 2013	מדד פריריאליון ת 2004 - אשכול: (מ-1 עד 10, הפריריאליון ביותר)	מדד פריריאליות 2004 - רמה לפי קבוצת אשכול	סה"כ אוכלוסיי ה בסוף 2015 (אלפים)	מאזן הגיר ה - סה"כ 2015	מקבלי דמי אבטל ה - סה"כ (ממוצע חודשי) 2015	שכר ממוצע לחודש של שכירי ם במשך 2014 (ש"ח)
מצפה רמון	173	3	2	פריריאליות מאוד	5	-126	58	6,352
דימונה	128.4	4	3	פריריאליות מאוד	33.3	-352	499	7,856
ערד	123.2	4	3	פריריאליות מאוד	24.4	-292	321	6,988
ירוחם	125.7	4	3	פריריאליות מאוד	9.1	-80	97	7,096

ושבתחומן מצויים איזורי תעשייה נרחבים ואשר הצפי לפוטנציאל ההשפעה של משיכת השקעות אליהן יהיה רחב ככל האפשר.

שם אזור איזור התעשייה	סה"כ שטח ברוטו לתעשייה (קו כחול)
מצפה רמון	861
דימונה – אזור תעשייה מרכזי	1200
דימונה – פארק תעשיות המדע תמ"ד (ליד הכור)	160
ירוחם	1335
ערד	2900

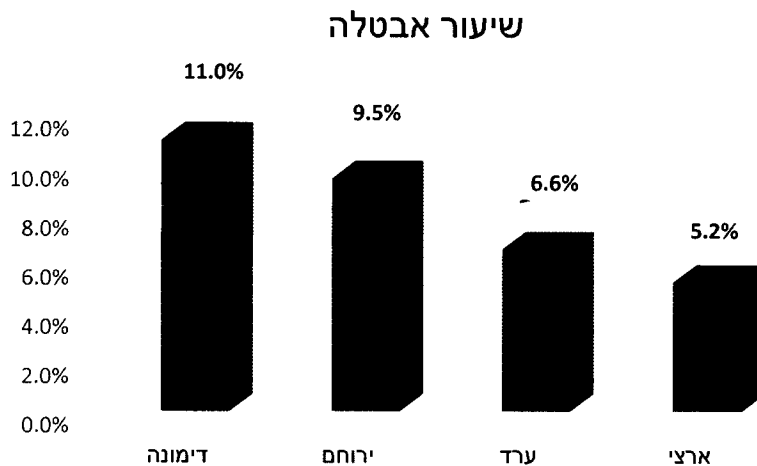
מפילוח זה עלו הרשויות : דימונה, ערד וירוחם.

אתגרים כלכליים נוספים של ישובי ההחלטה

באופן העולה בקנה אחד עם תכלית ההחלטה ועל מנת להוביל לשינוי משמעותי באזור ולקדם את צמיחתו הכלכלית, נבחרו רשויות מקומיות בעלות נתונים מאקרו כלכליים מאתגרים נוספים וביניהם: שיעורי אבטלה גבוהים ביחס לממוצע הארצי, רמות שכר ממוצע הנמוכות משמעותית מהשכר הממוצע במשק והגירה שלילית.

בערד המבודדת מבחינה גאוגרפית הקשר בין אבטלה לעזיבת העיר גבוה ואחוז האבטלה אינו משקף את מספר המשרות שהעיר איבדה. ערד איבדה בשנים האחרונות מעל 1300

מקומות עבודה. כמחצית ממספר העובדים של מפעלים שנסגרו, עזבו את ערד.

תקציב

לצורך ביצוע ההחלטה יוקצה תקציב בסך 75 מלש"ח מתוך תקציבי הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה במשרד הכלכלה והתעשייה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השפעה על מצבת כח האדם.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מספר 2025 של הממשלה מיום 23.9.2014 - תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

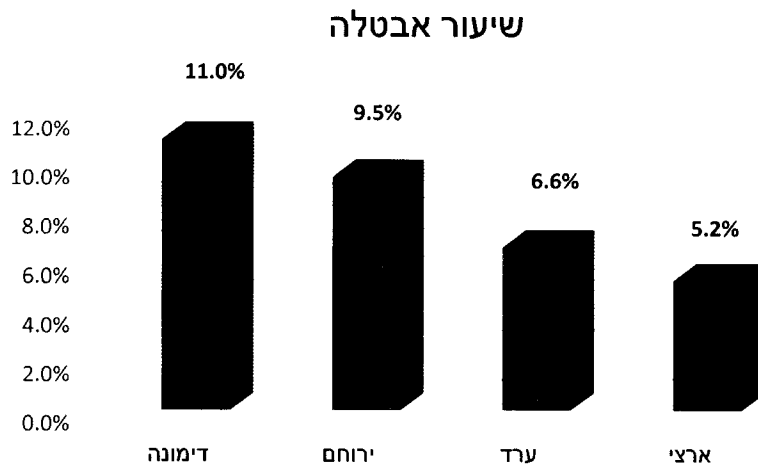
מצ"ב חוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי של משרד הכלכלה והתעשייה.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי;

תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה;

מקומות עבודה. כמחצית ממספר העובדים של מפעלים שנסגרו, עזבו את ערד.

תקציב

לצורך ביצוע ההחלטה יוקצה תקציב בסך 75 מלש"ח מתוך תקציבי הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה במשרד הכלכלה והתעשייה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השפעה על מצבת כח האדם.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מספר 2025 של הממשלה מיום 23.9.2014 - תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב חוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי של משרד הכלכלה והתעשייה.

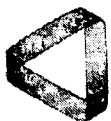
סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי;

תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה;

מוגש על ידי שר הכלכלה והתעשייה

ב' בניסן התשע"ז
29 במרץ 2017

משרד הכלכלה והתעשייה
לשכה משפטית

נושא הצעת ההחלטה: תכנית לסיוע במשיכת השקעות לרשויות המקומיות דימונה, ערד וירוחם

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

1. סעיף 151(א) לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט - 2009 (להלן: "החוק") קובע כי הממשלה רשאית להחליט כי אזור מסוים או יישוב מסוים הוא בעל עדיפות לאומית (להלן – "אזור עדיפות לאומית"); החלטה כאמור יכול שתהיה כללית ויכול שתהיה לגבי עניין מסוים או לתקופה מסוימת.
2. סעיף 151(ב) לחוק קובע כי לצורך קבלת החלטה לגבי אזור או יישוב כי הוא בעל עדיפות לאומית, רשאית הממשלה לשקול שיקולים שונים ובכללם, חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו (סעיף 151(ב) (2) לחוק), מיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ (סעיף 151(ב) (4)) לחוק והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות (סעיף 151(ב) (5) לחוק). בהתאם לסעיף 151(ג) לחוק, החלטת הממשלה בדבר אזור עדיפות לאומית תהיה מנומקת ומבוססת על נתונים, ויפורטו בה מקור הנתונים והשיקולים שהביאו לקביעת היישוב כאזור עדיפות לאומית.
3. החלטה זו נשענת על הגדרת "יישובי הדרום", כהגדרתם בהחלטת ממשלה מספר 2025 בדיקה עדכנית מעלה כי הדרום עודנו סובל מרמות נמוכות של תעסוקה, מרמות שכר נמוכות וממוקדי תעסוקה מעטים. כלי הסיוע שנקבעו בהחלטת ממשלה מספר 2025 לעידוד התעשייה על ידי המשרד בוצעו ועודם מבוצעים על ידי המשרד אולם, עולה צורך ביצירת כלים חדשים ומשלימים.

משרד הכלכלה והתעשייה
לשכה משפטית

4. בהצעת ההחלטה מוצע להפעיל תכנית סיוע במשיכת השקעות לרשויות המקומיות דימונה, ערד וירוחם (להלן –רשויות ההחלטה) בדרך של מתן תמריצים להקמת מפעלים תעשייתיים שאינם מייצאים וכן מתן סיוע למעסיקים לקליטת עובדים בתחום השירותים ברמות שכר בינוני .
 5. בהצעת ההחלטה פורטו כנדרש בחוק הנתונים התומכים בקביעת רשויות ההחלטה כאזור עדיפות לאומית .
 6. התוכנית כוללת את הרשויות המקומיות דימונה, ערד וירוחם שמדד הפריפריאליות שלהן גבוה, חוסנן החברתי-כלכלי נמוך ובתחומן מצויים אזורי תעשייה גדולים העשויים להוות עוגן תעסוקתי ומקור לצמיחה כלכלית .
 7. כאמור בהצעה ובדברי ההסבר לה, היא אינה כוללת את יישובי הבדואים אף שהיא מיועדת לכלל תושבי הדרום לרבות תושבי היישובים הבדואים. לטובת פיתוח כלכלי וקידום תעסוקתי של הרשויות הבדואיות בנגב המדורגות במדד סוציאקונומי נמוך אישרה הממשלה בהחלטתה מיום 12.2.2017 החלטת ממשלה ייעודית מס' 2397 ובה מעוגנים תקציבים לשנים 2017-2021 שמטרתם עידוד תעסוקה ומשיכת השקעות הון ליישובי המגזר הבדואי בדרום.
 8. סעיף 152 לחוק קובע, בין היתר, כי הממשלה רשאית להחליט על מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית בתחומי הפעילות השונים של הממשלה, ובמסגרת זו תחליט בדבר סוג ההטבות שיינתנו לאותו אזור, הדרכים או האמצעים למתן ההטבות, התקופה שבה יינתנו ההטבות ואמות המידה לנתינתן, והכל באופן ההולם את נסיבות העניין. כמו כן הסעיף קובע כי התחומים שבהם יינתנו הטבות לאזורי עדיפות לאומית לפי סעיף זה וכן סוגי ההטבות, הדרכים, האמצעים ואמות המידה לנתינתן והתקופות שבהן יינתנו, יכול שיהיו שונים לגבי אזורי עדיפות לאומית שונים.
- התוכנית המוצעת מיועדת לתת מענה רב תחומי לקשיים הניצבים בפני הרשויות המקומיות דימונה, ערד וירוחם , ומההצעה ודברי ההסבר לה עולה

משרד הכלכלה והתעשייה
לשכה משפטית

כי העקרונות המנחים של התוכנית והכלים לביצועה נקבעו בהלימה לצרכי הרשויות ולנסיבות העניין, כמתחייב מהוראות החוק.

9. ההחלטה מבוססת על השיקולים הקבועים בסעיף 151(ב) (2), (4) ו-(5) לחוק, שעניינם חוסנם הכלכליים והחברתיים של הרשויות, מיקומן הגיאוגרפי וריחוקן ממרכז הארץ והצורך בצמצום פערים בין הרשויות לבין אזורים או יישובים אחרים וכמתחייב מהוראות החוק, בהחלטה הובאו גם הנימוקים והנתונים התומכים הרלוונטיים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בשים לב לכל האמור לעיל, ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועץ המשפטי של משרד ראש הממשלה : אין מניעה משפטית

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר : אין מניעה משפטית

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעת ההחלטה:

לאור כל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

איילת זלדין, עו"ד

משנה ליועץ המשפטי

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 2025 של הממשלה מיום 23.09.2014.

תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום

2025.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1963 מיום 10.8.2014, לתקן את החלטת הממשלה מס' 546 מיום 14.07.2013 (להלן: "החלטה 546"), בעניין התוכנית הלאומית לפיתוח הנגב לאור יישום המהלך להענקת מחנות צה"ל לנגב, וכן להפעיל תוכנית רב-שנתית לפיתוח הדרום, במסגרתה יוכרזו יישובי הדרום, כהגדרתם בהחלטה זו, כיישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו, על יסוד ההנמקות שבפרק העדיפות הלאומית של החלטה זו, כדלקמן:

הגדרות

1. **"יישובי הדרום"** - רשויות מקומיות במחוז דרום כפי הגדרתו על ידי משרד הפנים, למעט: (א) יישובי עוטף עזה ולעניין הטבות לרשויות, רשויות מקומיות בהן נמצאים יישובי עוטף עזה (שדרות, שער הנגב, שדות נגב, חוף אשקלון ואשכול - המקבלות מענה במסגרת החלטות ממשלה נפרדות), אלא אם צוין במפורש אחרת בסעיף הרלוונטי בהחלטה זו; (ב) אילת - אשר לה מאפיינים ייחודיים הנגזרים ממיקומה הגיאוגרפי וממאפייני היישוב עצמו, והנהנית כבר היום משורת הטבות ייחודיות מכוח חוק ובמסגרת פעולות והשקעות הממשלה.
2. **"יישובי המטרה"** - רשויות מקומיות שהוגדרו בסעיף 3(ב) להחלטה 546 כיישובי מטרה (אופקים, דימונה, ירוחם, ערד, באר שבע ומועצה אזורית מרחבים), וכן העיר נתיבות, המצורפת לרשימת יישובי המטרה בהתאם לאמור בפרק העדיפות הלאומית בהחלטה זו.
3. **"יישובי עוטף עזה"** - אזור שדרות רבתי והישובים במועצות האזוריות אשכול, חוף אשקלון, שדות נגב ושער הנגב אשר בתיהם, כולם או חלקם, נמצאים בטווח של עד 7 ק"מ מגדר המערכת סביב רצועת עזה,

מזכירות הממשלה

כפי שנקבעו בהחלטות הממשלה: מס' 4460 מיום 22.3.2012, מס' 2766 מיום 27.1.2011, מס' 2341 מיום 1.8.2004, מס' 2704 מיום 14.11.2004, מס' 2173 מיום 4.7.2004, מס' 1708 מיום 27.5.2007, מס' 3493 מיום 15.5.2008 ומס' 1470 מיום 25.3.2007.

4. "ייושבי הבדואים" - כהגדרתם בהחלטת הממשלה מס' 3708 מיום 11.09.2011, קרי כל הרשויות המקומיות הבדואיות בנפת באר-שבע.

שיכון

5. להגדיל את פתרונות הדיור הציבורי בדרום. לצורך כך, להטיל על משרד הבינוי והשיכון לקדם רכישת יחידות דיור בדיור הציבורי ביישובי הדרום בהיקף כולל של 160 מלש"ח, מהם 40 מלש"ח בשנת 2014 ו- 60 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2015-2016. מקור המימון לביצוע סעיף זה יהיה מתקבולי קרן מכר הדיור הציבורי, בהתאם לתחזית הכנסות צפויות בסך 1.1 מיליארד ש"ח.

רשות החירום הלאומית (רח"ל)

6. להטיל על מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון וראש רשות החירום הלאומית, בתיאום עם החשבת הכללית והממונה על התקציבים במשרד האוצר, נציג היועץ המשפטי לממשלה ומנהלת מינהל התכנון במשרד הפנים, לגבש, בתוך 120 יום, תוכנית להסרת חסמים ולקיצור הליכים במטרה להקל על בניית ממ"דים ופתרונות מיגון אחרים בבתי מגורים, בכלל זה תוך התייחסות לתחומי האשראי, התכנון והרישוי. האמור בסעיף זה יבוא חלף סעיפים 1, 2 ו-5 להחלטת הממשלה מס' 387 מיום 16.06.2013. סעיף זה יחול על כלל הארץ.

7. בהמשך לסעיף 12 להחלטת הממשלה מס' 1897 מיום 24.7.2014, להטיל על רשות החירום הלאומית ליישם את תוכנית תגבור הפעילות בתחום החוסן האיש, הקהילתי והיישובי בעקבות מבצע "צוק איתן", כפי שגובשה על ידה על בסיס שיקולים מקצועיים. לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הביטחון (רשות החירום הלאומית), תקציב תוספתי בסך 19 מלש"ח, מהם 5 מלש"ח בשנת 2014 ו-14 מלש"ח בשנת 2015.

כלכלה

תעסוקה

8. להורות לשר הכלכלה להעביר תקציב חד פעמי בסך 500 אלש"ח עבור המכללות הטכנולוגיות ביישובי הדרום, המוכרות ע"י המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע (מה"ט), על מנת לאפשר להן, בין היתר, תגבור שעות לימוד, הנחיה והצטיידות, וזאת בכפוף לעמידת

מוזכירות הממשלה

המכללה בנהלי מה"ט. לצורך כך, יוקצו בשנת 2014 500 אלש"ח, מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה 350 אלש"ח ומשרד הכלכלה יקצה 150 אלש"ח ממקורותיו.

9. להורות לשר הכלכלה להקצות שוברים לתושבי יישובי הדרום במסגרת הוראת מנכ"ל משרד הכלכלה 12.1 לעניין תכנית למתן שוברים להשתתפות בתשלום בקורסים להכשרה מקצועית לקראת השתלבות בעולם העבודה. לצורך כך, יקצה משרד הכלכלה 1 מלש"ח ממקורותיו לשנת 2015.

10. להנחות את שר הכלכלה:

א. לבחון אפשרות לקידום ניסוי חלוץ (פיילוט) של הקמת מעונות יום בשלושה אזורי תעשייה הגדולים מ-500 דונם המצויים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה, עפ"י קריטריונים מקצועיים שייקבעו במשרד הכלכלה, בעלות שלא תעלה על 9 מלש"ח, מתקציבו, בשנת 2015. זאת תוך התחשבות, בין היתר, בביקוש למעונות יום באזורים אלו ולישימות הפיילוט במסגרת נוהל תקצוב מעונות יום.

ב. להרחיב את היצע המשפחתונים וסבסוד הילדים בגינם ביישובי הדרום. לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, בפריסה שווה על פני ארבע שנים (2015-2018).

ג. להרחיב את היצע הצהרונים המסובסדים וסבסוד הילדים בגינם ביישובי הדרום. לצורך כך, משרד האוצר יקצה למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 12 מלש"ח, בפריסה שווה על פני ארבע שנים (2015-2018).

ד. להנחות את משרד האוצר להקצות למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים (2015-2018), 5 מלש"ח לשנה) לטובת תגבור תקנת מעונות יום ומשפחתונים ביישובי הדרום בשנים 2015-2018.

11. להטיל על משרדי הכלכלה והאוצר לגבש ניסוי חלוץ (פיילוט), להפעלת מיזם משותף לקידום השילוב של צעירים בסיכון בתעסוקה במסגרת יישובי הדרום. זאת בהמשך להמלצות השולחן העגול הממשקי בנושא שילוב צעירים בסיכון בתעסוקה. הפיילוט יופעל בין השנים 2015-2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב

תוספתי בסך 6 מלש"ח מהם 1.5 מלש"ח בשנת 2015, 2.25 מלש"ח בשנת 2016 ו-2.25 מלש"ח בשנת 2017, או בפריסה אחרת שתיקבע בהסכמה בין המשרדים ובתנאי שיאוגם לפחות סכום זהה מגופים חיצוניים.

תעשייה

12. להורות לשר הכלכלה לגבש תכנית לצורך קידום השיווק והאכלוס של אזורי תעשייה קיימים ביישובי הדרום, שהתפוסה בפועל בהם נמוכה מ-50%, ושאין להם תאגיד ניהול או נציגות של הרשויות המקומיות העוסקת בהפעלה ובשיווק של אזור התעשייה לזמים. לצורך מימוש סעיף זה יוקצו 6 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017), מהם 2 מלש"ח שיקצה משרד הכלכלה ממקורותיו לשנים 2015-2016 (1 מלש"ח לשנה), ותקציב תוספתי בסך 4 מלש"ח שיקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה, מהם 1 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2015-2016 ו-2 מלש"ח לשנת 2017.

13. להנחות את שר הכלכלה לתכנן ולבצע, באמצעות משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מחלפון לאזור תעשייה נ.ע.מ מכביש 25, לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 45 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים (2015-2018), מהם 2 מלש"ח לשנת 2015, 7 מלש"ח לשנת 2016, 22 מלש"ח לשנת 2017 ו-14 מלש"ח לשנת 2018.

14. להנחות את מנהל מרכז ההשקעות להביא בפני מינהלת מרכז ההשקעות הצעה לתיקון כללי המינהלה בנוגע למפעלים הזכאים למענק נגב כמשמעותו בסעיף 40ג(ג) לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, כך שייקבעו קריטריונים מיטיבים למפעלים קטנים ובינוניים, עפ"י הגדרתם בנהלי מרכז ההשקעות, אשר נמצאים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה. לצורך כך יוקצו 30 מלש"ח על פני שתי שנים (2015-2016), מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, ומשרד הכלכלה יקצה ממקורותיו תקציב בסך 10 מלש"ח.

15. להורות לשר הכלכלה לפרסם הקצאה ייחודית לעסקים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה, לשנים 2015-2018, לקליטת עובדים נוספים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה במסגרת הוראת מנכ"ל מספר 4.17 "מסלולי סיוע לקליטת עובדים נוספים בעסקים בישראלי", ובלבד שלפחות 70% מקרב העובדים הנוספים שייקלטו בעסקים יהיו מקרב אוכלוסיות בני מיעוטים, חרדים, אנשים עם מוגבלות או הורים יחידים. לצורך כך, יוקצו 30 מלש"ח בפריסה על פני שנתיים

מזכירות הממשלה

(2015-2016), מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 22.5 מלש"ח, ומשרד הכלכלה יקצה ממקורותיו תקציב בסך 7.5 מלש"ח.

16. להטיל על מנכ"ל משרד הכלכלה לפעול לתיקון הוראות המנכ"ל הבאות:

א. הוראת מנכ"ל מס' 5.4 "קרן סיוע בפרויקטים בינלאומיים", כך שבכפוף לתנאי ההוראה, שיעור ההשתתפות מההוצאות המוכרות של חברות מיישובי הדרום ויישובי עוטף עזה, יגדל מעד 50% לעד 60%.

ב. הוראת מנכ"ל מס' 5.10 "תכנית כסף חכם" כך שבכפוף לתנאי ההוראה, שיעור ההשתתפות מההוצאות המוכרות של חברות מיישובי הדרום ויישובי עוטף עזה יגדל כדלקמן: מ-35% ל-40% לחברות שהיקף הייצוא השנתי שלהן גבוה מ-10 מיליון דולר, ומ-50% ל-60% לחברות שהיקף הייצוא השנתי שלהן קטן או שווה 10 מיליון דולר.

לצורך כך, יוקצה סך של 5 מלש"ח לשנת 2015, מתוכם יקצה משרד הכלכלה 1.7 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 3.3 מלש"ח.

עסקים קטנים ובינוניים

17. להטיל על מנהל הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים לפעול לפיתוח העסקים הקטנים והבינוניים ביישובי הדרום לרבות באמצעות ליווי לצורך קבלת פיצוי ממס רכוש, כלי שיווק ומיתוג והקמת חממות עסקיות אזוריות. לצורך כך יוקצו 19.6 מלש"ח על פני ארבע שנים (2014-2017) כדלקמן:

2016	2015	2014	
0.5	0.7		משרד הכלכלה
6	5.2	6	משרד האוצר

18. במטרה לסייע לעסקים ביישובי הדרום להרחיב את פעילותם והכנסותיהם ולהגיע לקהלים נוספים, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1046 מיום 15.12.2013 בדבר המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית", וכחלק מהפעולות לחיזוק הצמיחה במשק באמצעות הטמעת כלים טכנולוגיים בעסקים ולעידוד מסחר מקוון. לשם כך, להטיל על מנהל הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה, להפעיל, בתוך 30 יום, תכנית אשר גובשה עם מטה "ישראל דיגיטלית" במשרד ראש

הממשלה ועם המשרד לפיתוח הנגב והגליל, לצורך סיוע לבעלי עסקים קטנים ובינוניים ביישובי הדרום להגדיל את מכירותיהם באמצעות מסחר מקוון ושיווק באינטרנט. זאת, בהתאם לכללים ולקריטריונים שיקבע מנהל הסוכנות. לשם ביצוע התכנית יקצה משרד האוצר לסוכנות תקציב תוספתי בסך של 12.6 מלש"ח בשנת 2014.

19. להורות למנכ"ל משרד הכלכלה להקים ועדת חריגים במשרד הכלכלה, שבה יהיו חברים מנכ"ל משרד הכלכלה, יועמ"ש המשרד וחשב המשרד, אשר בסמכותה יהיה לאשר התרגה של עסקים מיישובי הדרום מעמידה בתנאי הוראות מנכ"ל של משרד הכלכלה (להלן: הוראה) וכן לאפשר אישור בקשות חדשות תוך מתן פטור לחלק מן הדרישות בהוראה או להקלה בהן - והכל בתנאי שנשמרת מטרת ההוראה או האישור על אף הפטור או ההקלה, ובתנאי שהטעמים המיוחדים לקביעת הפטור או ההקלה יהיו קשורים במצב הביטחוני ששרר ביישוב שבו שוכן העסק במבצע "צוק איתן".

20. להטיל על מנכ"ל משרד הכלכלה לפעול לתיקון הוראות המנכ"ל הרלוונטיות כך שעסק או חברה ביישובי הדרום אשר מקבלים מענק קליטה בגין עובדים בהתאם להוראת מנכ"ל מס' 1.2 "מסלול הכשרת עובדים תוך כדי עבודה בענפי התעשייה והשירותים (On the Job Training)" יהיו זכאים גם לסיוע במסלולי תעסוקה הפועלים מכוח הוראות מנכ"ל 4.17 ו-4.18 בגין אותם עובדים ובמשך אותה התקופה שבה ניתן להם מענק הקליטה כאמור.

21. להנחות את שר הכלכלה ושר האוצר, במסגרת עדכון התוספת השנייה לחוק עידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, המסתיים בסוף שנה זו (2014), לפעול לשמירת מעמדם של אזורי תעשייה מרחביים, כהגדרתם בתוספת השנייה לחוק עידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, ברשויות מקומיות המסווגות באשכולות 1-4 של הדירוג החברתי-כלכלי של הלמ"ס וכן ששיעור האבטלה בהן הינו גבוה משיעור האבטלה הממוצע של מחוז דרום, כפי שמפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

22. להנחות את שר הפנים לפעול לבחינה, בכפוף לכל דין, של הסדרת חלוקת ההכנסות מפארק תעשייה נ.ע.מ, ולהשלים פעילות זו, ככל הניתן, עד ליום 01.04.2015. פעילות זו תבוצע בהיוועצות עם שר הכלכלה.

תיירות

23. להטיל על שר התיירות לפתח תשתיות תיירות ציבוריות ביישובי הדרום, על פי בקשות שיוגשו למשרד התיירות על ידי הרשויות

מזכירות הממשלה

הרלוונטיות. למטרה זו יוקצו 9 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017), מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד התיירות תקציב תוספתי בסך 6 מלש"ח ומשרד התיירות יקצה 3 מלש"ח ממקורותיו. הפרויקטים התשתיתיים ייבחנו ויאושרו לפי נוהל תקציב פיתוח (צת"פ) של משרד התיירות.

24. להטיל על שר התיירות לפתח את תשתית התיירות הציבורית באשקלון, מתוך מטרה להביא למיצוי הפוטנציאל שלה כעיר היסטורית תיירותית על חוף הים כמוקד משיכה תיירותי ייחודי בדרום. לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד התיירות תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, בפריסה שווה על פני 6 שנים (2015-2020).

25. להנחות את שר התיירות להפעיל חממות תיירות ביישובי הדרום באמצעותן יקבלו יזמים ועסקים בענף התיירות ייעוץ מקצועי טרם ההקמה ממומחים בענף בנושאים שונים כגון: שיווק, תפעול, ניהול וייעוץ סטטוטורי. לצורך כך יקצה משרד התיירות ממקורותיו תקציב בסך 1 מלש"ח, בפריסה על פני שלוש שנים (2015-2017).

26. להגדיל את מספר הטיולים והסיורים בדרום, מהדרום או אל הדרום, באמצעות מורי דרך מוסמכים. זאת, על מנת לתמרץ עסקים קטנים ובינוניים כגון מורי דרך, מסעדות, היסעים ומקומות אכסון (אורחנים, צימרים, אכסניות נוער). לשם מטרה זו יקצה משרד האוצר לרשות הטבע והגנים תקציב תוספתי בהיקף של 20 מלש"ח, בפריסה על פני שנתיים, 6 מלש"ח ב- 2014 ו- 14 מלש"ח ב- 2015.

מצפה רמון

27. בהמשך לסעיף 4 בהחלטה 546, להכריז על מצפה רמון כיישוב בעל עדיפות לאומית בהתאם למפורט בפרק העדיפות הלאומית בהחלטה זו ולפעול לפיתוח מצפה רמון, כדלקמן:

א. להקצות תקציב תוספתי ממשרד האוצר, בסך 30 מלש"ח, בפריסה על-פני 5 שנים (2016-2020) לטובת פעולות לפיתוח מצפה רמון. טיב הפעולות והיקף התקציב המשרדי ייקבע על-ידי צוות בין-משרדי, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מנהל רשות מקרקעי ישראל, מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל משרד החינוך ומנכ"ל משרד הביטחון, או נציג מטעמם. הצוות ישלים את עבודתו עד לתאריך 31.03.2015 ויעבירה לאישור הממשלה או לוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה. במסגרת זו, להטיל על משרד הביטחון לגבש, בתוך 60 יום, אומדן עלות להסדרת הלנה

של החיילים במתקן ביטחוני סמוך חלף המגורים על שפת המכתש. כמו כן, להטיל על משרד החינוך והמועצה המקומית, לגבש אומדנים לפינוי מתקנים נוספים לטובת פיתוח תיירותי של העיר.

ב. להנחות את שר התיירות לפתח תשתיות תיירות ציבורית בעיר. למטרה זו יעביר משרד האוצר למשרד התיירות תקציב תוספתי בסך של 10 מלש"ח בפריסה שווה על פני ארבע שנים (2015-2018).

באר שבע

28. בהמשך לפעולות הממשלה לחיזוק הדרום ובאר שבע ובהתאם למגמות שנקבעו בהחלטות מוסדות התכנון, הממשלה מכירה במעמדה המיוחד של באר שבע כמטרופולין הדרום.

פיתוח וקידום הרשויות המקומיות של הבדואים בנגב

29. להטיל על משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – משרד החקלאות) לגבש ולבצע תכניות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב. לשם כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 4.7 מלש"ח, בחלוקה לנושאים הבאים:

א. עבור תכנית אסטרטגית כוללת ופרטנית ליישובי הבדואים בתחום הפיתוח הכלכלי-חברתי, כנגזר מקווי המדיניות לפיתוח התיישבות הבדואים בנגב שאושרו בוועדת השרים לעניין הסדרת ההתיישבות ופיתוח חברתי-כלכלי של הבדואים בנגב מיום 04.08.2014, יוקצו 1.5 מלש"ח בשנת 2014.

ב. עבור תכנית כוללת משלימה של יישובי הבדואים בנגב, ברמה לאומית וסטטוטורית, שתציע פתרונות התיישבות במרחב הנגב במתואם עם יוזמות הפיתוח האזורי והלאומי בנגב, יוקצו 1.5 מלש"ח בשנת 2014.

ג. עבור גיבוש תכנית הסברה לקהלים מקומיים ובינלאומיים והפעלת כלים לשיתוף ציבור באוכלוסייה הבדואית בנגב, כנגזר מעיקרי המדיניות וקווי הפעולה אשר אושרו בוועדת השרים, יוקצו 1.7 מלש"ח על פני שנתיים, 1 מלש"ח בשנת 2015 ו-700 אלש"ח בשנת 2016.

30. להטיל על משרד החקלאות לפתח ולתמוך במיזמים מחוללי שינוי בתחומים כלכליים-חברתיים. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד

החקלאות תקציב תוספתי בסך 43 מלש"ח בחלוקה לנושאים הבאים
על פי השיקולים המקצועיים הרלוונטיים:

א. לשם פיתוח כלכלי ומוניציפאלי של התשתיות החיוניות לפיתוח
מועצה מקומית שגב שלום, לרבות תשתיות-על לבתי הספר (96
כיתות לימוד), שיוקמו עבור תושבי ואדי אל נעם, יוקצו 10 מלש"ח
בשנת 2014 לתכנון וביצוע תשתיות המים והביוב. תכנון התשתיות
יהיה בתיאום עם הרשות הממשלתית למים ולביוב.

ב. עבור תכנון וביצוע כביש הגישה לבי"ס ואדי אל נעם מכביש 40,
יוקצו למשרד החקלאות 20 מלש"ח בפריסה על פני שלוש שנים
מהם 10 מלש"ח ב- 2015, 5 מלש"ח ב- 2016 ו- 5 מלש"ח ב- 2017.

ג. עבור ביצוע תשתיות-על למוסדות ציבור, לרבות תשתיות מים,
למוסדות חינוך ולמוסדות ציבור במועצות האזוריות נווה מדבר
ואל-קסום, שאין מקור תקציבי למימון, יוקצו למשרד החקלאות
13 מלש"ח על פני שנתיים, 8 מלש"ח ב- 2014, 5 מלש"ח לשנת
2015. משרד החקלאות יכין רשימת תבחינים לסיוע להשלמת
תשתיות-על חיוניות, על פיהם יוקצה התקציב למועצות
האזוריות. הטיפול בתשתיות המים ייעשה בתיאום עם רשות
המים.

31. כדי לאפשר פיתוח ההתיישבות בוואדי אל נעם ובשגב שלום במקביל
לפעולות של משרד החקלאות על פי סעיף 29 לעיל:

א. להקצות סך של 30 מלש"ח לצורך פיתוח מערכת הביוב האזורית
בוואדי אל נעם ושגב שלום. סכום זה יתוקצב בשנת 2014 כתוספת
לתקציב המנהלה לתשתיות ביוב שברשות הממשלתית למים
ולביוב.

ב. הממשלה רושמת את הודעת הרשות הממשלתית למים ולביוב
לפיה המינהלה לפיתוח תשתיות ביוב תמשיך לתקצב את המועצה
האזורית אל קסום ואת המועצה האזורית נווה מדבר מתקציבה,
בהתאם למנגנון הסיוע של המינהלה.

32. להטיל על משרד החקלאות לפעול לחיזוק הרשויות המקומיות
ביישובי הבדואים. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות
תקציב תוספתי בסך 6.5 מלש"ח, בחלוקה לנושאים הבאים:

א. עבור סיוע לחיזוק השדרה הניהולית של הרשויות המקומיות, בדגש על היבטים של פיתוח אסטרטגי, כלכלי וחברתי ובתיאום עם משרד הפנים, יוקצה תקציב בסך 3 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017, 1 מלש"ח לשנה).

ב. עבור העסקת רכזי פיתוח כלכלי ברשויות הבדואיות החברות באשכול הנגב המזרחי יוקצה תקציב בסך 3 מלש"ח בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017, 1 מלש"ח לשנה).

ג. עבור הקמת שולחן מסגרת לשיתופי פעולה כלכליים בין-מגוריים יוקצה סך כולל של 0.5 מלש"ח לשנת 2015.

33. להטיל על משרד החקלאות לפעול לקידום הפיתוח הכלכלי בענפי החקלאות והתיירות עבור האוכלוסייה הבדואית. לשם כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח בחלוקה לנושאים הבאים:

א. עבור הקמת מכלאות צאן במגזר הבדואי, תמיכה בפיתוח חקלאי בענפי צאן וחקלאות צמחית יוקצה תקציב בסך 8.5 מלש"ח בפריסה על פני שלוש שנים, מהם 3 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2015-2016 ו- 2.5 מלש"ח ב- 2017.

ב. עבור התמודדות עם מחלות בעלי חיים בנגב יוקצו 1 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2015-2016, 0.5 מלש"ח לשנה).

ג. עבור העסקת פרויקטורים לקידום מיזמי תיירות חקלאית וכפרית בקרב האוכלוסייה הבדואית, באמצעות הרשות לפיתוח הנגב, יוקצו 0.5 מלש"ח לשנת 2015.

ד. עבור פיתוח מיזמים של תיירות כפרית במגזר הבדואי יוקצו 5 מלש"ח בפריסה על פני שלוש שנים, מהם 1 מלש"ח ב- 2015 ו- 2 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2016-2017.

34. להנחות את משרד החקלאות לעודד הקמת מיזמים חינוכיים וחברתיים. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב בסך 7 מלש"ח, עבור המיזמים הבאים:

א. עבור הקמת מרכזי נעורים לפיתוח מנהיגות צעירה, יוקצו 2 מלש"ח על פני שנתיים (2015-2016, 1 מלש"ח לשנה). בנוסף, הממשלה רושמת את הודעת קרן רש"י והגיוינט כי ישתתפו במיזם בשיעור 25% - 0.5 מלש"ח נוספים על פני שנתיים (2015-2016).

ב. עבור הקמת מגמת 'אוטו-טק' במגזר הבדואי, מגמת מכונאות רכב מתקדמת המתמחה בדיאגנוסטיקה של מחשבי דרך באישור משרד החינוך ובכפוף לנהליו, יוקצו 5 מלש"ח לשנת 2015.

35. להנחות את משרד החקלאות לתמוך במיזמים חברתיים קהילתיים בקרב היישובים הבדואים. משרד האוצר יקצה למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 5.9 מלש"ח, בחלוקה למיזמים הבאים:

א. עבור העסקת מנטורים בתחום הרווחה, באמצעות משרד הרווחה והשירותים החברתיים, יוקצו 0.2 מלש"ח לשנת 2015.

ב. עבור הפעלת תכנית "שכנות טובה" מייסודה של עיר ללא אלימות, באמצעות המשרד לביטחון הפנים, יוקצו 0.2 מלש"ח לשנת 2015.

ג. עבור הפעלת תכנית לנוער וצעירים, באמצעות משרד הביטחון, יוקצו 0.5 מלש"ח לשנת 2015.

ד. עבור הפעלת תכנית חינוכית וספורט לילדים בגילאי בתי הספר בשעות שלאחר יום הלימודים, באמצעות מפעלות חינוך, יוקצו 2 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2014-2015, 1 מלש"ח לשנה).

ה. עבור הפעלת פרויקט להחדרת השימוש במחשב למבוגרים ובוגרים, יוקצו 1 מלש"ח לשנת 2015.

ו. עבור פרויקט למניעת תאונות והגברת הבטיחות, יוקצו 1 מלש"ח לשנת 2015.

ז. עבור הפעלת מרכז אזורי לטיפול בטרומה, יוקצו 1 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2015-2016, 0.5 מלש"ח לשנה).

36. להטיל על הממונה על התאגידים ברשות המיס לבחון את הצורך בשיפור מצב תשתיות המים והביוב בתאגיד המים והביוב "נווה מדבר", המשרת את הרשויות הבדואיות המחויבות בתיאגוד ולהציג את הצרכים בפני סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר. ככל שיהיה מקום לפעול ליישום תכנית לשיפור מצב תשתיות המים והביוב, פחת המים ופחת הגבייה בתאגיד, משרד האוצר יעמיד לרשות הממונה על התאגידים תקציב מיוחד לתאגיד זה. סך הסיוע שיינתן לתאגיד במסגרת זו, לא יעלה על סך ממוצע המענק לתושב שהועמדו לטובת תמיכה בתאגידים זכאים לפי הסיכום התקציבי למתן סיוע מיוחד לתאגידים שהוגדרו זכאיים לסיוע, מחודש דצמבר 2009.

37. לצורך יישום סעיפים 28-35 לעיל, יוכל משרד החקלאות, בתיאום עם הממונה על התקציבים, לעשות שימוש בתקציבים בהיקף של עד 45 מלש"ח הקבועים בסעיף 3(ג)(4) להחלטת הממשלה מס' 3708 מיום 11.09.2011 בדבר תכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית ואשר טרם בוצעו וניתן להסיטם למטרות אלו.

תוכנית ופעולות לפיתוח ענף החקלאות ופיתוח הכפר

38. עידוד השקעות הון בענפי החקלאות, במפעלי תמך ובעיבוד תוצרת חקלאית

א. משרד החקלאות יפעל להקצות 32 מלש"ח בשנים 2015-2017, לטובת מענקים אשר יאושרו לכלל הפעילויות החקלאיות המוגדרות בנהלי מנהלת ההשקעות במשרד החקלאות הכוללות, בין היתר, מפעלי תמך ועיבוד תוצרת חקלאית. שיעור המענק יעמוד על עד 40% מסך ההשקעה, מקורות המימון לסעיף זה יהיו 5 מלש"ח מתקציב משרד החקלאות, בפריסה על פני שנתיים (2015-2016) ו-27 מלש"ח תקציב תוספתי שיועבר לצורך כך ממשרד האוצר למשרד החקלאות בהרשאה להתחייב בשנים 2015-2017 בתאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר.

ב. משרד החקלאות יעניק תמיכה לבתי אריזה שאינם משפחתיים בהתאם להגדרות הקיימות ובהתאם לנהלי מנהלת ההשקעות במשרד החקלאות. שיעור התמיכה יעמוד על עד 25%. לצורך כך יוקצה תקציב תוספתי של 10 מלש"ח, למשרד החקלאות, בפריסה שווה על פני השנים 2015-2018.

ג. תקצוב סעיפים א' ו-ב' לעיל יהיה בהרשאה להתחייב על מלוא הסכום הקבוע בכל אחד מהסעיפים. משרד החקלאות יהיה רשאי

להסיט תקציב בין הסעיפים בהתאם לצורך ובתאום עם אג"ת.
פריסת המזומן של סעיף זה תהיה בהתאם למימוש ההטבות.

39. להטיל על משרד החקלאות לגבש ולבצע תוכנית למתן מענקים להקמת מתקני התפלה בראש החלקה החקלאית. גובה התמיכה יהיה עד 50% בהתאם למגבלת התקציב. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב של 1.5 מלש"ח לשנה, לשנים 2015-2016 (סה"כ 3 מלש"ח).

40. להטיל על משרד החקלאות לגבש ולבצע, בתיאום עם משרד האוצר, תוכנית ניסיונית לבניית פוליסת ביטוח הכנסה למשק המשפחתי כעוגן וביטחון תעסוקתי. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב של 10 מלש"ח בפריסה שווה לשנים 2016-2018. פריסת המזומן תהיה בתאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר.

41. להטיל על משרד החקלאות לגבש ולבצע תוכנית תמיכה בפיתוח חקלאות ביישוב העירוני כפעילות כלכלית, יזמית וחברתית. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב של 1.5 מלש"ח לשנה, לשנים 2015-2016 (סה"כ 3 מלש"ח).

42. להטיל על משרד החקלאות לגבש ולבצע נוהל לתמיכה בהקמת כלביה אזורית ביישובי הדרום. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב של 1 מלש"ח לשנת 2015.

43. להנחות את רשות המים בשיתוף עם משרד החקלאות לבחון היתכנות להשבת מי נחל האיילון לאזור יישובי הדרום, לשם פיתוח החקלאות בנגב, במסגרת תכנון מסילת הרכבת הרביעית בתוואי הנחל. סה"כ 1 מלש"ח לשנת 2015 שיועברו כתקציב תוספתי ממשרד האוצר לרשות המים.

השכלה גבוהה

44. בהמשך לסעיף 5(ד)(2) בהחלטה 546, לפנות לות"ת בבקשה להציג לוועדת ההיגוי העליונה להעתקת מחנות צה"ל לנגב (הפועלת מכוח החלטת הממשלה מס' 3161 מיום 17.04.2011), בתוך 90 ימים, תכנית שתעסוק בנושאים הבאים:

א. בחינת הצרכים להתאמת תשתיות פיסיות (כגון: מעבדות וציוד טכנולוגי) ותשתיות כוח אדם (לרבות הכשרת סגל אקדמי מתאים וקליטה של סגל אקדמי) במוסדות אקדמיים רלוונטיים בדרום, בדגש על תחומי ההנדסה והמדעים המדויקים.

ב. בחינת הצרכים להתאמת מכסת הסטודנטים לתוכנית הרב שנתית הקרובה במוסדות אקדמיים רלוונטיים בדרום, בדגש על

תחומי ההנדסה והמדעים המדויקים. זאת, כחלק מהתוכנית הממשלתית ליצירת מרכז סייבר לאומי בעיר באר שבע, כהיערכות למעבר יחידות העילית הטכנולוגיות של צה"ל לדרום וכחלק מהמאמצים להגביר את היקף הבוגרים והחוקרים בתחומים אלו.

ג. בחינת ההשלכות התכנוניות והתקציביות הצפויות.

הנגשת לימודי הנדסה ומדעים מדויקים

45. להטיל על מנכ"ל משרד ראש הממשלה והממונה על התקציבים במשרד האוצר, בהתייעצות עם גורמי המקצוע הרלוונטיים, לגבש בתוך 60 ימים תכנית שתכליתה להכשיר צעירים למקצועות ההנדסה והמדעים המדויקים, בעיקר לטובת הרחבת תעשיות עתירות הידע בדרום, בהתאם לעקרונות הבאים:

א. חלק ניכר מקהל היעד להשתתפות בתכנית יהיה צעירים המתגוררים ביישובי הדרום, אשר אינם עומדים בתנאי הסף לקבלה ללימודים אקדמיים במקצועות ההנדסה והמדעים המדויקים, ואין ביכולתם לממן את עלות שכר הלימוד.

ב. התכנית תכלול מימון לימודים במכינה קדם אקדמית לצורך שיפור סיכויי הקבלה ללימודים אקדמיים במקצועות האמורים, וכן ליווי לאורך תקופת התואר לרבות: השלמה למענק הניתן ע"י הקרן להכוונת חיילים משוחררים, מלגות קיום ושיעורי תגבור לימודי.

ג. במסגרת התכנית ייקבעו קריטריונים להשתתפות בה וייכללו יעדים ברורים להיקף קליטת הצעירים מיישובי הדרום בכל שנה במשך שלוש שנים.

לצורך כך יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי בסך 50 מלש"ח בהתאם לתכנית שתגובש ולקצב הביצוע בפועל.

רווחה

46. משרד הרווחה והשירותים החברתיים יתגבר פעילות בתחום הרווחה ביישובי הדרום המדורגים באשכולות 1-4 בדירוג הכלכלי-חברתי של הלמ"ס, בתקופה שממועד החלטה זו ועד ליום 31.12.2015, בהיקף כולל של עד 60 מלש"ח. סכום זה יועמד לרשות הרשויות במימון מלא של המדינה.

לצורך כך, יקצה משרד האוצר למשרד הרווחה והשירותים החברתיים תקציב תוספתי ייעודי בסך 60 מלש"ח בשנת הכספים 2015. משרד הרווחה והשירותים החברתיים יקבע את הקריטריונים להקצאת

סכום זה בהסכמה עם אגף תקציבים במשרד האוצר, ויקצה את התקציב לרשות רק עבור פעילויות שיעמדו בקריטריונים שייקבעו.

בריאות

47. לצורך חיזוק המעטפת האזרחית לאור יישום המהלך להענקת מחנות צה"ל לנגב ובהמשך לסעיף 5(ט) להחלטה 546 ולדו"ח שהוגש על ידי מנכ"ל משרד הבריאות בהתאם לסעיף זה, לפעול לחיזוק ולפיתוח שירותי הרפואה ביישובי הדרום, בהתאם למפורט להלן:

להקים בית חולים ציבורי חדש בבאר-שבע. לשם כך:

א. להקים ועדת היגוי להקמת בית החולים החדש על כל היבטי ההקמה, בראשות מנכ"ל משרד הבריאות ובהשתתפות נציג משרד הבריאות שימנה מנכ"ל משרד הבריאות, הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשבת הכללית במשרד האוצר או נציג מטעמם. למטרה זו יקצה משרד הבריאות תקציב בסך 5 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הבריאות תקציב תוספתי בסך 10 מלש"ח, בפריסה שווה על פני השנים 2015-2016.

ב. ועדת ההיגוי תקבע את סדרי עבודתה.

ג. ועדת ההיגוי תפעל ליישום החלטה זו, תקבע אבני דרך ומועדים לביצוע, תוך שמירה על העקרונות הבאים:

- אי קיום של שירותי רפואה פרטיים בבית החולים;
- גיבוש השירותים הקליניים שיבוצעו בבית החולים בהתבסס על הצרכים הרפואיים של אזור הדרום, כפי שעולים מניתוח דפוסי אספקת השירותים הרפואיים באזור ותוך ניתוח השינויים בדפוסים אלו, עקב הקמת בית החולים החדש בעיר אשדוד;
- הבטחת עצמאות ויציבות כלכלית ארוכת טווח לבית החולים, ואיזונו בשוטף באמצעות הכנסות מפעילות רפואית ופעילות נוספת;
- מודל ההפעלה של בית החולים ייקבע תוך שמירה על תנאי השכר ויחסי העבודה הנהוגים במקצועות הבריאות.

ד. התקציב להקמת בית החולים יסוכם ע"י שרת הבריאות ושר האוצר. ככל שהצדדים לא יגיעו להסכמה, יובא הנושא להכרעת הממשלה.

ה. להנחות את החשבת הכללית להקים ועדת מכרזים בין משרדית

מזכירות הממשלה

לתכנון, הקמה, החזקה והפעלה של בית החולים בהתאם לעקרונות החלטה זו ולאור המלצות ועדת ההיגוי. ועדת המכרזים תפעל ככל הניתן לפרסום המכרז עד ליום 01.09.2016.

48. הממשלה רושמת לפנייה את הודעת שרת הבריאות ושר האוצר על אישור 98 מיטות כלליות לבית החולים סורוקה, בשנים 2014-2016, וזאת במסגרת הקצאת 960 המיטות שאושרו בהחלטת הממשלה מס' 2917 מיום 27.02.2011. בנוסף, רושמת הממשלה את הודעת השרים על אישור של 20 מיטות שיקום לבית החולים סורוקה. כל זאת לשם חיזוק בית החולים וכמענה לגידול האוכלוסייה ולצרכים הרפואיים של תושבי העיר באר-שבע וסביבתה.

49. לשם תגבור מערך מוקדי הלילה בדרום וחיזוק שירותי הרפואה, בפרט בשעות שמעבר לשעות פעילות המרפאות, להטיל על משרד הבריאות לפעול להמשך הפעלת מוקדי הלילה הקיימים בדרום גם בשנים 2015-2019 ביישובים ערד, דימונה, מצפה רמון, ירוחם וקריית גת. לצורך כך יוקצה תקציב בסך 9.3 מלש"ח.

בנוסף, במהלך השנים 2015-2019, יפעל משרד הבריאות להקמת שישה מוקדי לילה נוספים בשיטת ההפעלה הנהוגה כיום למוקדים מסוג זה, בפריסה על בסיס שיקולים מקצועיים, ביישובים אופקים, נתיבות, ערעה, רהט, כסייפה וכן מוקד שישרת את תושבי לקיה, חורה והסביבה. למטרה זו יוקצה תקציב בסך של 18.5 מלש"ח.

הפעלת מוקדי הלילה מותנית בהשתתפות הרשות המקומית וקופות החולים, המבטחות לפחות 80% מהאוכלוסייה ביישובים שאותם מיועדים המוקדים לשרת, במימון עלות המוקד.

לצורך יישום סעיף זה יוקצו בסה"כ 27.8 מלש"ח, משרד הבריאות יקצה תקציב בסך 9.3 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הבריאות תקציב תוספתי בסך 18.5 מלש"ח, בהתאם לפריסה הבאה:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
אוצר	2.8	4	4	3.6	2.8	1.3
בריאות	1.4	2	2	1.9	1.4	0.6

50. לחזק את מערך השירותים הניתנים לילדים בגיל הרך ולהוריהם ביישובי הדרום. לצורך כך:

א. משרד הבריאות יפעל לשיפוץ ולשדרוג תחנות טיפות החלב המופעלות ביישובי המטרה, ביישובי הבדואים ובמצפה רמון, על פי שיקול דעתו המקצועי.

לצורך יישום סעיף זה יוקצה תקציב בסך 40 מלש"ח על פני השנים

מזכירות הממשלה

2020-2015 בהתאם לפריסה הבאה :

2020	2019	2018	2017	2016	2015	
4	5	5.67	5.67	3.33	3	אוצר
2	2.5	2.83	2.83	1.67	1.5	בריאות

ב. משרד ראש הממשלה יקים צוות בין משרדי בהשתתפות נציגי משרדי הבריאות, החינוך והרווחה והשירותים החברתיים ונציג אגף תקציבים במשרד האוצר. הצוות יגבש עד לתאריך 01.01.2015 תכנית להקמתם של מרכזי שירותים אינטגרטיביים לגיל הרך ביישובים מבין יישובי הדרום הכוללים שירותים בתחום הבריאות (כגון: טיפת חלב), שירותים בתחום הרווחה (כגון: שירותים טיפוליים, קהילתיים) ושירותים בתחום החינוך (כגון: גני ילדים). הצוות יקבע את מודל הפעולה, התקצוב והתחזוקה של המרכזים לגיל הרך, תוך התייחסות למודלים הקיימים כיום לפעולתם, שלגביהם יש הסכמות בין משרדות. זאת, מתוך חתירה לאיגום כלל המשאבים המושקעים כיום במרכזים מסוג זה על ידי הממשלה, הרשויות המקומיות וגופים חוץ ממשלתיים הפועלים בתחום, וגורמים נוספים כגון: קופות החולים, ומתוך בחינה של אופן והיקף השתתפות המשרדים השותפים במימון המרכזים. הצוות ימליץ גם על היישובים שבהם לדעתו המקצועית נכון וישם להקים מרכזים אלו. הצוות יוועץ במהלך דיוניו גם עם ראשי הרשויות וקופות החולים.

המלצות הצוות ייושמו באחריות המשרדים השותפים לצוות בהתאם להמלצותיו, ובשים לב להתייחסות הצוות לחלקן של הרשויות המקומיות ושל קופות החולים בהפעלת המרכזים על כל היבטיהם. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח בין השנים 2020-2016 בפריסה שתקבע לאחר גיבוש המלצות הצוות.

היה ולא תושג הסכמה בין המשרדים לעניין הקמת המרכזים האינטגרטיביים, יבחן משרד הבריאות את האפשרות להקים מרכזים רפואיים לגיל הרך באותם יישובים שביחס אליהם נשקלה הקמתו של מרכז אינטגרטיבי של שירותים לגיל הרך, בהיקף תקציבי שייקבע על ידי משרדי ראש הממשלה, הבריאות והאוצר, במסגרת התקציב התוספתי המוקצה לסעיף זה.

ג. לטובת חיזוק שירותי הרפואה ביישובי הדרום יוקצה תקציב בסך 15 מלש"ח לשנים 2020-2015. השימושים ופריסת התקציב בסעיף זה ייקבעו ע"י שרת הבריאות על פי סדרי העדיפויות של

מזכירות הממשלה

משרד הבריאות, לרבות נושאים האמורים בהחלטה זו, ובהסכמת שר האוצר. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד הבריאות תקציב בסך 5 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד הבריאות תקציב תוספתי בסך 10 מלש"ח.

51. הממשלה רושמת לפניה את כוונת הות"ת להקצות, החל משנת תשע"ו, תוספת של עד 30 מכסות סטודנטים לשנתון עבור סטודנטים לרפואה באוניברסיטת בן גוריון, לשם חיזוק הכשרת הרופאים בנגב. זאת בתיאום עם האוניברסיטה ועם משרד הבריאות. לשם יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר לות"ת את המשאבים הנדרשים על פי סיכום בין הממונה על התקציבים במשרד האוצר ובין יו"ר ות"ת.

נגב גליל

52. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 741 מיום 17.9.2013 בדבר תכנית אסטרטגית לעידוד וחיזוק ההתיישבות, לתקן את נוהל סיוע לבניית יחידות דיור לצרכי השכרה למגורים ושיפוץ מבנים נטושים/בלתי מאוכלסים לצרכי השכרה, ולהגדיל ב-25% את הסיוע שיינתן לרשויות מקומיות בנגב שיבנו או ישפצו יחידות דיור או מבנים להשכרה.

53. בהמשך להחלטת ממשלה מס' 741 האמורה, לתקן את נוהל השתתפות בתשלומי שכר דירה לרוכשי דירה ראשונה בנגב, ולהגדיל ב-20% את גובה ההשתתפות בשכר דירה לתושבים חדשים העוברים להתגורר ביישובי הנגב.

54. לעודד את תרבות הפנאי, הספורט וחיי הקהילה, באמצעות סיוע בקיום אירועי תרבות ותיירות, ופסטיבלים וסיוע למוסדות התרבות בנגב. לצורך כך, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 2.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 1.5 ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 1 מלש"ח. התקציב יופעל באמצעות הרשות לפיתוח הנגב, ויחולק לפי כללים שוויוניים תוך תיאום עם משרד התרבות והספורט ועם משרד התיירות.

55. לעודד את תרבות הפנאי, הספורט וחיי הקהילה, ביישובי המטרה, באמצעות בנייה ושדרוג של מוסדות ציבור ומתקני ציבור. לצורך יישום סעיף זה, יוקצה סך כולל של 45 מלש"ח, בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2014-2016), שיוקצו על-פי נוהל סיוע להקמת מבני ציבור ברשויות מקומיות בנגב ובגליל אשר גובש על ידי המשרד לפיתוח הנגב והגליל. משרד האוצר והמשרד לפיתוח הנגב והגליל יישאו בעלות מימון הפעילות באופן שווה, 7.5 מלש"ח כל אחד, בכל אחת משלוש השנים האמורות.

56. לסייע לרשויות המקומיות להכשיר ולצייד מבני ציבור קיימים לשמש כבתי קולנוע מקומיים על מנת לעודד את תרבות הפנאי ולייצר עוגני תרבות ברשויות המקומיות ביישובי הדרום. לצורך כך יקצה המשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב בסך 900 אלש"ח לשנת 2014 ממקורותיו. זאת כתוספת לסכומים, אם יוקצו לצורך כך, על ידי מפעל הפיס, בהתאם להוראות ולקריטריונים לרבות מנגנון הקצאת הכספים המקובל במפעל הפיס ובכפוף לאישור החשבת הכללית.

57. לגבש תכנית לשיפור סביבת הלימודים הטכנולוגית בבתי הספר ביישובי הדרום, ולהקים כיתות חכמות וירטואליות באישור משרד החינוך ובכפוף לנהליו ומועדוניות למדעים ולטכנולוגיה על פי מתווה החלטות הממשלה מס' 1518 ו-1520 מיום 27.3.2014. לצורך כך יקצה המשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב בסך 4.5 מלש"ח, בפריסה שווה על פני שלוש שנים (2015-2017).

58. לסייע לראשי הרשויות בדרום לגבש תכניות אסטרטגיות יישוביות, ולהגיע למצב של מוכנות ויכולת לקלוט חברים חדשים, על מנת לסייע ליישובים ולתושבים בצמיחה דמוגרפית וכלכלית. לצורך יישום סעיף זה, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 1.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 1 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 500 אלש"ח.

59. לגבש תכנית רב שנתית לשינוי תודעתי ביחס לנגב ולשיפור תדמית הנגב בשיתוף עם ראשי הרשויות בדרום, ולפעול ליישומה. לצורך כך, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 1.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 1 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 500 אלש"ח.

60. להקים פורום עמיתים לראשי הרשויות בדרום למימוש שיתופי פעולה ולהעשרה מקצועית. לצורך פעילות הפורום המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 100 אלש"ח ממקורותיו בכל אחת מהשנים 2015-2017.

61. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1037 מיום 11.12.2013 בדבר תכנית לקידום הצמיחה הדמוגרפית ולמיתוג רשויות מקומיות בנגב ובגליל, להורות למשרד לפיתוח הנגב והגליל לקלוט רכזי צמיחה דמוגרפית במרכזי הצעירים הקיימים בנגב, ולהקצות לרשויות המקומיות בנגב תקציבים להאצת פעולות התכנון והשיווק של מתחמים למגורים. לצורך יישום סעיף זה, יוקצה בכל אחת מהשנים 2015-2017 תקציב בסך 1.5 מלש"ח, מתוכם המשרד לפיתוח הנגב והגליל יקצה 500

מזכירות הממשלה

אלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד לפיתוח הנגב והגליל תקציב תוספתי בסך 1 מלש"ח.

62. לאור מעמדה של באר שבע כמטרופולין וריכוז המוסדות האקדמיים בה, ובהמשך לפעולות שנעשו לפיתוחה כמטרופולין, לעודד מגורי סטודנטים בעיר, בהתאם לנוהל שיגובש על ידי הרשות לפיתוח הנגב בתיאום עם עיריית באר שבע. לשם כך, יקצה משרד האוצר למשרד לפיתוח הנגב והגליל 5 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2015-2016).

63. בהתאם להחלטת הממשלה מס' 4415 מיום 20.11.2005 בדבר יצירת תכנית אסטרטגית לפיתוח הנגב, בהמשך להמלצות הוועדה לקידום הרפואה בנגב והמלצות משרד הבריאות ולאור מיעוט מיטות השיקום בדרום, לפעול להקמת בית חולים שיקומי בכפר "עלה נגב". לצורך שלב א' של בית החולים יוקצה לרשות לפיתוח הנגב תקציב בסך 36 מלש"ח על פי הפירוט הבא:

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
אוצר	6.5	6.5	5	2	1	1
נגב גליל	1	1	1	1	1	1
פנים	0.5	0.5	1.5	1.5		
שיכון			2.5	1.5		

הממשלה רושמת לפנייה את התחייבות "עלה נגב" להשתתפות ביחס של 1:1 למימון הממשלתי.

יובהר כי תוספת מיטות השיקום הינה מעבר לסיכום קודם בין משרד הבריאות ומשרד האוצר על פתיחת 52 מיטות שיקום בבתי החולים סורוקה וברזילי.

כמו כן מנהלת השירות הלאומי תקצה 12 תקני שירות לאומי ל"עלה נגב" נחלת ערן לשנים 2015-2020.

תחבורה

64. להטיל על שר התחבורה והבטיחות בדרכים לקדם נושאי תחבורה אשר עתידים לסייע ליישובי הדרום, זאת בהתאם לשיקולים מקצועיים בראייה כוללת של צרכי הדרום וכן למענים הנדרשים הנובעים מהחלטה 546 כמפורט להלן:

א. להסדיר גישה מיישובים במרחב הדרום לרשת הכבישים הארצית, עד לתאריך 30.06.2020, בהתאם לסדר העדיפות כמפורט בטבלה להלן. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן: משרד התחבורה) סך כולל של 55 מלש"ח, בהתאם לפריסה הבאה: 5 מלש"ח ב-2015, 10 מלש"ח ב-2016, 10 מלש"ח ב-2017, 15 מלש"ח ב-2018, 15 מלש"ח ב-2019.

מזכירות הממשלה

מס'	מס' כביש (יישוב)	שם פרויקט/צומת
א.	2444 (שדות נגב)	2 כניסות לנתיבות
ב.	241 (מרחבים)	פדויים
ג.	25 (מרחבים)	כניסה לתפרח
ד.	241 (מרחבים)	כניסה לבטחה
ה.	241 (מרחבים)	צומת גילת
ו.	241 (מרחבים)	כניסה לגילת
ז.	40 (מצפה רמון ורמת נגב)	צומת טללים
ח.	4 (חוף אשקלון)	כניסה למועצה אזורית חוף אשקלון ובת הדר
ט.	34 (שער הנגב)	כניסה ליכני

ב. לתכנן ולבצע סלילת כביש עוקף קריית מלאכי (עוקף גיבשטיין ושכונת המחנות). על הביצוע להתחיל לא יאוחר מתאריך 30.06.2017 לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח לשנת 2016.

ג. לבצע את כביש 3 באשקלון בקטע שבין שדרות ירושלים לבין שדרות רבין. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 2 מלש"ח ב- 2016 ו-10 מלש"ח בשנת 2017 ו-8 מלש"ח בשנת 2018.

ד. לתכנן ולבצע חיבור תחבורתי של היישוב רהט למחלף שייבחר על תוואי כביש 6 לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח, בפריסה על פני שנתיים, 2 מלש"ח לשנת 2015 ו-13 מלש"ח לשנת 2016.

ה. לתכנן ולבצע כניסות חדשות לדימונה מכביש 25, לא יאוחר מתאריך 30.06.2018. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח, בפריסה על פני השנים, 2 מלש"ח לשנת 2015 ו-10 מלש"ח לשנת 2016 ו-8 מלש"ח לשנת 2017.

ו. לתכנן ולבצע תכנית להקמת מרכז תחבורתי בדימונה, לא יאוחר מתאריך 30.06.2019. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח בהתאם לפריסה התקציבית הבאה:

2015	2016	2017	2018	2019
-	2	8	10	-

ז. לממש תכנית להקמת מסוף תחבורה ציבורית ממוזג וממוגן

מזכירות הממשלה

במועצה האזורית אשכול, לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 7 מלש"ח, עפ"י הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצי"נג) הקיים, בפריסה על פני שנתיים, 0.7 מלש"ח 2015 ו-6.3 מלש"ח לשנת 2016.

ח. לממש תכנית להקמת מסוף תחבורה ציבורית ממוזג וממוגן באשקלון, לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 8 מלש"ח, עפ"י הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצי"נג) הקיים, בפריסה על פני שנתיים, 0.8 מלש"ח לשנת 2015 ו 7.2 מלש"ח לשנת 2016.

ט. לתכנן ולבצע תכנית הסדרת שוליים בכביש 224 לא יאוחר מתאריך 30.06.2018. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 15 מלש"ח בפריסה על פני שנתיים, 2 מלש"ח בשנת 2017 ו-13 מלש"ח לשנת 2018.

י. לתכנן תכנון מפורט של מחלף אום בטין על כביש 60 לא יאוחר מתאריך 30.06.2017. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב בסך 5 מלש"ח ב- 2015, 10 מלש"ח ב- 2016 ו-5 מלש"ח ב- 2017.

יא. לתכנן ולהרחיב את חניון הרכבת בלהבים ולהסדיר את דרכי הגישה אליו לא יאוחר מתאריך 31.06.2016. לצורך כך יקצה משרד התחבורה תקציב בסך 10 מלש"ח לשנת 2015.

יב. להשלים תכנון סטטוטורי של כביש 293 מבית קמה לצומת הגדי לא יאוחר מתאריך 30.06.2019. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 5 מלש"ח ב- 2016 ו-10 מלש"ח לשנת 2017 ו-5 מלש"ח לשנת 2018.

יג. להנחות את שר התחבורה לפעול, בכפוף לכל דין, להציב בסדר עדיפות גבוה, במסגרת התוכנית הרב שנתית המתגבשת של רכבת ישראל, את הפרויקטים הבאים:

- תכנון סטטוטורי של מסוף מטענים בקרית מלאכי.
- תכנון וביצוע תחנת רכבת בדימונה וחיבור מסילתי למסילה הקיימת.
- תכנון וביצוע מתחם לתחזוקה ודיור באשקלון.

65.

א. להכין בתוך 60 ימים תכנית לפיתוח פרויקטים תחבורתיים

מזכירות הממשלה

בדרום, אשר תגובש בתאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר, והוצאתה אל הפועל תושלם לא יאוחר מתאריך 30.06.2020. לצורך כך יוקצה סך כולל של 300 מלש"ח אשר ימומנו כדלקמן: 150 מלש"ח תקציב תוספתי שיועבר ממשרד האוצר למשרד התחבורה, בהינתן הקצאת סך של 150 מלש"ח ממקורות משרד התחבורה מתכנית העבודה המתוקצבת, וזאת בהתאם לפריסה הבאה:

	2019	2018	2017	2016	2015	
אוצר	53	50	40	5	2	
תחבורה	45	50	50	5	-	

ב. לתכנן ולבצע תכניות שיפור בטיחות בדרכים ביישובי הדרום עפ"י הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצי"נג) הקיים, בהתאם לסדר עדיפויות אשר יגבש מנכ"ל משרד התחבורה, לא יאוחר מתאריך 30.06.2019. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התחבורה תקציב תוספתי בסך 30 מלש"ח, בהתאם לפריסה הבאה:

	2019	2018	2017	2016	2015
	-	10	10	10	-

אנרגיה ותשתיות

66. להטיל על שר הכלכלה, בתיאום עם שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים להעניק לצרכני גז טבעי הממוקמים ביישובי הדרום וביישובי עוטף עזה, הזכאים לסיוע במסגרת הוראת מנכ"ל 4.5 "מסלול סיוע במימון עלויות חיבור למערכת חלוקת גז טבעי ובמימון עלויות הסבת מערכות פנימיות לשימוש בגז טבעי" (להלן: ההוראה), המוגדרים כצרכנים מרוחקים כהגדרתם בהוראה, והזכאים לתוספת סיוע לפי ההוראה – תוספת נוספת לצורך חיבורם לרשת חלוקת הגז הטבעי. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה תקציב תוספתי בסך 30 מלש"ח, בפריסה שווה על פני שש שנים (2020-2015). תקציב זה יתווסף לתקציב שאושר בהחלטת הממשלה מס' 175 מיום 12.05.2009.

67. להטיל על שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, בתיאום עם שר הכלכלה, לגבש עד לתאריך 01.01.2015, תכנית להנגשת הגז הטבעי לצרכנים ביישובי עוטף עזה ובערד, בשל נסיבותיה הייחודיות בהקשר זה, תוך בחינת תמרוץ להקמת רשת חלוקת גז טבעי והתחברות אליה או קידום תחנה/ות לפריקת גז טבעי דחוס אזוריות או בכל דרך

מתאימה אחרת.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר למשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים תקציב תוספתי בסך 32 מלש"ח, מתוכו 12 מלש"ח ייועדו לטובת חיבור צרכנים בערד, על פני שש שנים, 5 מלש"ח לכל אחת מהשנים 2015-2018 ו-6 מלש"ח לכל אחת מהשנים 2019-2020.

68. להטיל על שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים (להלן – משרד התשתיות) בהיוועצות עם השר להגנת הסביבה, להקצות מענקים לביצוע מיזמים להשגת התייעלות אנרגטית וצמצום עלויות האנרגיה של רשויות מקומיות, מפעלי תעשייה ומבני מסחר ביישובי הדרום.

א. המענקים יוקצו לרשויות המקומיות, למפעלי התעשייה ולמבני המסחר בהתאם למכרזים שיפורסמו ע"י משרד התשתיות.

ב. רשויות מקומיות המסווגות באשכולות 1-4 בהתאם למדד הכלכלי-חברתי של הלמ"ס, יהיו זכאיות למענק מוגדל כפי שיקבע משרד התשתיות.

ג. משרד התשתיות יהיה אחראי על בדיקת איכות ההצעות, בחירת הרשויות הזוכות והמפעלים הזוכים ובקרה על תהליך הביצוע.

לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר למשרד התשתיות תקציב תוספתי בסך 50 מלש"ח, מתוכו 25 מלש"ח למכרזים לרשויות המקומיות בתחום התכנית ו-25 מלש"ח למכרזים למפעלי תעשייה ומבני מסחר ביישובי הדרום, וזאת על פני שש שנים, 7.5 מלש"ח לשנת 2015 ו-8.5 מלש"ח לכל אחת מהשנים 2016-2020.

"ישראל דיגיטלית" – באר שבע כ"עיר דיגיטלית"

69. לאור מאפייניה הייחודיים של באר שבע, ובכלל זה היותה המטרופולין היחיד בדרום, הנותן שירותים לתושבי האזור בתחומים מגוונים, להטיל על מטה "ישראל דיגיטלית" בשיתוף עם עיריית באר-שבע ואגף התקציבים במשרד האוצר, לגבש תכנית אסטרטגית לקידום העיר באר-שבע כ"עיר דיגיטלית". התכנית תבחן מודלים של ערים דיגיטליות מתקדמות בעולם, ותפרט את התהליך העירוני הנדרש לאספקת שירותים עירוניים דיגיטליים, בתחומי החיים השונים בעיר. לשם יישום התכנית יופעלו ניסויי חלוץ (פיילוטס) ותוכניות ייעודיות. לצורך כך יקצה משרד האוצר למטה "ישראל דיגיטלית" תקציב תוספתי בסך 2 מלש"ח לשנת 2015.

70. במסגרת זאת, יופעל ניסוי חלוץ (פיילוט) בתחום החינוך בעידן הדיגיטלי, בהובלת משרד החינוך ועיריית באר-שבע ובתיאום עם מטה "ישראל דיגיטלית" ואגף התקציבים במשרד האוצר, במסגרתו ירוכזו מאמצים ומשאבים בפריסת תשתיות תקשורת והטמעת כלים טכנולוגיים מתקדמים במוסדות החינוך בעיר, והובלת פדגוגיה טכנולוגית חדשנית. לצורך כך יקצה משרד האוצר למטה "ישראל דיגיטלית" תקציב בסך 12 מלש"ח בשנת 2014 ו- 24 מלש"ח לשנת 2015. מטה "ישראל דיגיטלית" יעביר את התקציב למשרד החינוך בהתאם לביצוע אבני דרך שיסוכמו בתיאום עם משרד האוצר.

71. בנוסף, במטרה להמשיך ולצמצם את הפער הדיגיטלי בישראל ובהמשך לסעיף 4(ו) להחלטת הממשלה מס' 1046 מיום 15.12.2013, להקצות למשרד ראש הממשלה 1.8 מלש"ח לשנת 2015 לטובת קידום האוריינות הדיגיטלית בקרב ילדים, ובכלל זה הגדלת הפריסה של מכשירי קצה והרחבת החיבור לאינטרנט, ולהנחות את סגן השר במשרד ראש הממשלה ליישם זאת ביישובי הדרום. ביצוע סעיף זה ייעשה בתיאום עם מטה "ישראל דיגיטלית".

ביטחון פנים

72. להנחות את השר לביטחון הפנים להקים כוחות משימה משטרתיים במחוז דרום שיעודם העמקת הטיפול המשטירי בתופעות הפוגעות במנגנוני הפעילות העסקית. לשם כך יוקצו 6.5 מלש"ח לשנת 2015, מתוכם יקצה משרד האוצר למשרד לביטחון הפנים תקציב תוספתי בסך 5 מלש"ח והמשרד לביטחון הפנים יקצה 1.5 מלש"ח ממקורותיו.

הגנת סביבה

73. לאור חשיבות הנחלים והמערכות הטבעיות בדרום, המשרד להגנת הסביבה יפעל לשיקום הנחלים ביישובי הדרום ועוטף עזה באמצעות רשות ניקוז שיקמה-בשור ורשות הטבע והגנים. היות שתחום שטח הנחלים רחב, יפעל המשרד לסיוע בתקציב גם במעלה ערוצי הנחל, בתחומי אגן ההיקוות. פעולות במסגרת סעיף זה, אשר תהיה להן השפעה ישירה על מערך הניקוז, יעשו בתיאום עם משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

לצורך כך יוקצה תקציב כולל בסך 10 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנתיים (2015-2016), מתוכם המשרד להגנת הסביבה יקצה תקציב בסך 5 מלש"ח ממקורותיו ומשרד האוצר יקצה למשרד להגנת הסביבה תקציב תוספתי בסך 5 מלש"ח.

74. להאריך את תוקף החלטת הממשלה מס' 794 מיום 12.10.2009 בדבר פיתוח פארק נחל באר-שבע ולפרוס את התקציב שהוקצה לכך לשלוש

שנים נוספות, עד סוף שנת 2018.

75. המשרד להגנת הסביבה יסייע לרשויות ביישובי הדרום ועוטף עזה לפעול לטיפול במפגעי פסולת בניין על ידי פינוי מפגעי פסולת בניין בהיקף של עד 450 אלש"ח לרשות מעל 100,000 תושבים וליתר הרשויות בהיקף של 240 אלש"ח לרשות. על הרשויות תוטל חובת מחזור החומר והן תוכלנה לבצע שימוש בתוצרי המחזור לפרויקטים תשתיתיים בתחומם.

לצורך כך יקצה המשרד להגנת הסביבה 10 מלש"ח ממקורותיו לשנת 2015, בכפוף לאישור הנהלת קרן הניקיון.

76. המשרד להגנת הסביבה יסייע לרשויות ביישובי הדרום ועוטף עזה אשר מבצעות כבר כעת הפרדת פסולת ביתית (הרשויות המקדימות), באמצעות מתן סיוע תקציבי נוסף בסך 50 ש"ח לכל בית אב המפריד פסולת בפועל, וזאת לשם תמיכה בהטמעת תהליך ההפרדה, חינוך, שיווק הוספה ושדרוג כלי אצירה ותפעול.

לצורך ביצוע סעיף זה יקצה המשרד להגנת הסביבה תקציב שלא יעלה על 9.7 מלש"ח לשנת 2015, בכפוף לאישור הנהלת קרן הניקיון.

77. המשרד להגנת הסביבה יפעל לחיזוק החינוך הסביבתי והקשר שבין הקהילה ובין הסביבה ביישובי הדרום ועוטף עזה, באמצעים הבאים:

א. באמצעות תמיכה בבתי ספר על פי קריטריונים שיקבע המשרד להגנת הסביבה. לצורך ביצוע סעיף זה יקצה המשרד להגנת הסביבה 3.8 מלש"ח לשנת 2015, בכפוף לאישור הנהלת קרן הניקיון.

ב. סיוע באירועי פסטיבל דרום אדום. לצורך ביצוע סעיף זה יקצה המשרד להגנת הסביבה 150 אלש"ח לשנת 2015.

מינהל לפיתוח תשתיות ביו

78. לאור בעיית תשתיות הביוב הייחודית ביישוב תפרח, להנחות את המינהל לפיתוח תשתיות ביוב שברשות המים (להלן: המילת"ב), לתקצב את פרויקט הביוב ביישוב תפרח שבמועצה האזורית מרחבים, בהיקף של 15 מלש"ח, בחלוקה של 80% מענק ו- 20% הלוואה.

תגבור תקציבי פיתוח ברשויות בדרום

79. להנחות את משרד הפנים להקצות תקציבי פיתוח ייעודיים, בהיקף כולל של 250 מלש"ח, ליישובי הדרום העומדים בכל התבחינים הבאים: (א) הרשות מסווגת באשכולות 1-5 במדד הכלכלי-חברתי של הלמ"ס במועד קבלת החלטה זו. (ב) ההכנסות העצמיות של הרשות, מארנונה שלא-למגורים, אינן עולות על 10,000 ש"ח לנפש בהתאם לנתוני הלמ"ס לשנת 2012.

ההיקף הכספי של ההקצאה לכל רשות העומדת בתבחינים כאמור, תהיה בהתאמה למספר התושבים בה, בהתאם לנתוני הלמ"ס לשנת 2012, ועל-פי המפתח הבא: בגין 30,000 התושבים הראשונים, יינתן לרשות סך של 378 ש"ח לכל תושב; בגין כל תושב, החל מהתושב ה-30,001 ועד לתושב ה-60,000, יינתן לרשות סך של 315 ש"ח; בגין כל תושב החל מהתושב ה-60,001 ועד לתושב ה-120,000 יינתן לרשות סך של 263 ש"ח לתושב. לא יינתן תקצוב נוסף בגין תושבים מעבר ל-120,000 התושבים כאמור.

התקציבים כאמור יינתנו בפריסה על-פני חמש שנים (2014-2018) ויוקצו לרשות המקומית בכפוף להליכי אישור תקציב בלתי רגיל (תב"ר) כמפורט בנהלי משרד הפנים. יובהר כי תקציבים אלו יינתנו בנוסף על כל תקציב פיתוח לרשות, ולא יפגעו בכל מענק או תקצוב אחר של הרשות.

לצורך יישום סעיף זה, יעביר משרד האוצר למשרד הפנים תקציב תוספתי ייעודי, בסך 250 מלש"ח, על פני חמש שנים (2014-2018), לטובת פריסת מזומן משוערת של 30 מלש"ח בשנת 2014, 30 מלש"ח בשנת 2015, 80 מלש"ח בשנת 2016, 70 מלש"ח בשנת 2017 ו-40 מלש"ח בשנת 2108.

מעקב, דיווח והערכה אחר יישום התוכנית

80. השרים אמונים על יישום החלטה זו, כל אחד בתחומו. השרים ידווחו לוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (הקבינט החברתי-כלכלי, להלן: הקבינט) על התקדמות יישום ההחלטה. דיווח ראשון יימסר ביום 15.12.2014. דיווחים נוספים יימסרו לחברי ועדת השרים בכתב, מדי חצי שנה, ב-15 בחודש שלאחר תום כל מחצית (15.7, 15.1), וזאת עד לסוף שנת 2020.

81. מדי שנה בתום חודש ינואר, לאחר דיווח השרים על מימוש התקציבים ויישום הפעולות הקבועות בהחלטה זו, יבחן הקבינט את אופן ומידת מימוש ההחלטה. ככל שיימצא, כי תקציב מסוים לא מומש, או קיים יסוד להניח כי לא ימומש בתוך 12 חודשים מהמועד שיועד לביצועו לפי החלטה זו, וכן מכל סיבה ושיקול אחר, יבחנו הקבינט או הממשלה את האפשרות להורות על הסטת התקציב התוספתי הקבוע באותו סעיף לטובת סעיפים אחרים בהחלטה, משרד ממשלתי אחר הנוגע בדבר או העברת הביצוע והתקצוב לגורם שלישי, כפי שימצאו הקבינט או הממשלה לנכון, והכל בדרך הקבועה לכך בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

בסעיפים שבהם קיים איגום תקציבי, לא פעל שר בתוך 60 יום לבצע העברה תקציבית בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985

ליישום החלטה זו, יפנה שר האוצר לביצוע ההעברה התקציבית מתוך תקציב המשרד האמור, בתיאום עם ראש הממשלה, ויראו פנייה זו כפנייה על דעת הממשלה. בהעדר מועד קבוע בסעיף כלשהו בהחלטה זו לביצוע העברה תקציבית בין משרדי ממשלה, תבוצע ההעברה התקציבית עד ליום 30 באפריל לכל שנת תקציב רלוונטית.

82. לבצע מעקב רצוף אחר יישום החלטת ממשלה זו, לרבות בדיקות שטח ומעקב אחר ביצוע מול המשרדים והרשויות המקומיות שעליהן חלה ההחלטה. לצורך התקשרות והפעלת יועץ בעל מומחיות מתאימה, יקצה משרד האוצר למשרד ראש הממשלה תקציב בסך 1 מלש"ח לשנת 2015.

83. לבצע מחקר הערכה מלווה ליישום ההחלטה, אשר יחל לכל המאוחר במחצית השנייה של שנת 2015. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד ראש הממשלה תקציב בסך 1 מלש"ח לשנת 2015.

84. משרדי הממשלה השונים אשר פועלים כנגזרת מהחלטה זו ביישובי הבדואים, יאשרו את תוכנית העבודה שיגבשו לטובת יישובים אלה בוועדת השרים לענייני הסדרת ההתיישבות ופיתוח חברתי-כלכלי של הבדואים בנגב; משרד החקלאות יוועץ עם המשרדים הרלוונטיים בנושאים הנוגעים לעניינים בסעיפים שהוא אחראי לביצועם ביישובי הבדואים. זאת, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1146 מיום 5.1.14 בעניין העברת שטח הפעולה של הפיתוח הכלכלי חברתי והסדרת התיישבות בדואים בנגב ממשרד ראש הממשלה למשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

85. יובהר כי התקציבים בהחלטה אינם באים על חשבון ו/או במקום התקציבים שהופנו בתקציבי המשרדים לאזורים המוזכרים בהחלטה זו על פי התקצוב של חמש השנים האחרונות.

עדיפות לאומית

החלטה זו מיועדת לחזק את אזור הדרום, וזאת באמצעות שילוב של כלים והטבות המיועדים והמותאמים לצרכים שונים ולמאפיינים של קבוצות אוכלוסייה, יישובים ורשויות מקומיות באזור זה. בהתאם, ההחלטה כוללת תמהיל של מענים, חלקם רוחביים וחלקם מענים המבוססים על השיקולים המקצועיים הרלוונטיים, מתוך ראיית צרכי האזור הרלוונטי כולו.

ההחלטה כוללת מספר קבוצות נפרדות של אזורים ויישובים שיוגדרו כאזורי עדיפות לאומית בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – החוק), בנושא אזורי עדיפות לאומית לעניין

החלטה זו כדלקמן :

יישובי הדרום

בליבת החלטה זו נמצאים יישובי הדרום, כהגדרתם בסעיף 1 להחלטה זו, המוכרזים כיישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו.

השיקול המרכזי שביסוד הכרזת יישובי הדרום כאמור כאזור בעל עדיפות הוא תכנון הפריסה של האוכלוסייה כאמור בסעיף 151(ב)(3) לחוק. לשיקול זה מצטרפים השיקולים בדבר מיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, כאמור בסעיף 151(ב)(4) לחוק, והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות כאמור בסעיף 151(ב)(5) לחוק. לאמור מצטרפים שיקולים תומכים הנוגעים למצב הביטחוני ששרר באזור בזמן מבצע "צוק איתן", כאמור בסעיף 151(ב)(1) לחוק.

צמצום פערים חברתיים וחזוק הפריפריה בכלל ובאזור הדרום בפרט, מהווים נושא מרכזי במדיניות הממשלה, אשר בא לידי ביטוי בשורה של החלטות ממשלה ייעודיות לאזור הדרום, פיתוחו ומינופו הכלכלי- חברתי.

מחוז דרום של מדינת ישראל הוא המחוז ששיעור הצפיפות בו עומד על 80.8 נפשות לקמ"ר והוא הנמוך ביותר במדינה, וזאת בפער ניכר מכל מחוז אחר. חלקו הגדול של מחוז הדרום מתאפיין בריחוק ממרכז הארץ, ובפערים ברמת החינוך וההשכלה.

יישובי הדרום כוללים כ-60% משטחה של המדינה, אך מאכלסים רק כ-14.4% מהאוכלוסייה. בהתאם לנתוני הלמ"ס, כפי שהתפרסמו בשנתון הסטטיסטי לישראל לשנת 2013, נכון לשנת 2012, צפיפות האוכלוסין לקמ"ר יבשתי במחוז דרום של משרד הפנים עומד על 80.8 נפשות לקמ"ר, זאת לעומת 7,675.5 נפשות לקמ"ר במחוז תל אביב, 1,512.2 נפשות לקמ"ר במחוז ירושלים, 1,492.1 נפשות לקמ"ר במחוז מרכז, 1,084.9 נפשות לקמ"ר במחוז חיפה ו-295.2 נפשות לקמ"ר במחוז הצפון. החלטה זו מיועדת, בין היתר, לקדם את הפיתוח הכלכלי חברתי של האזור ולעודד הגירה חיובית אליו, באופן העולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 151(ב)(3) לחוק.

בנוסף לאמור, קיימים פערים משמעותיים בין יישובי הדרום לבין אזורים אחרים במדינה, וההחלטה בעניין זה עולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 151(ב)(5) לחוק, ומיועדת להביא לצמצום של פערים כאמור.

בכלל זה יצוין, כי יישובי הדרום סובלים מרמות נמוכות של תעסוקה: על פי נתוני הלמ"ס לשנים 2009-2010 נתוני הדרום נמוכים מהממוצע הארצי.

מזכירות הממשלה

כך למשל, אחוז המועסקים ביישובי הדרום הוא 54.8% לעומת 57.3% ממוצע ארצי, ובהתאמה ההכנסה החודשית למשק בית היא 12,634 ש"ח (ברוטו) לעומת 14,629 ש"ח ממוצע ארצי. פער משמעותי נוסף הוא הפער בשיעור העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות מבין הזכאים לתעודת בגרות, כאשר הממוצע הארצי לשנת 2011 עמד על 84.1% ובמחוז דרום הוא עמד באותה שנה על 79.7% בלבד. פערים נוספים באים לידי ביטוי בתחום החינוך וההשכלה: על פי נתוני הלמ"ס לשנים 2009-2008 ממוצע הציונים של מחוז דרום במבחני המיצ"ב היו הנמוכים ביותר בהשוואה למחוזות אחרים בארץ. כך למשל, ציון ממוצע בעברית במחוז המרכז עמד על 70.7 בעוד שבמחוז דרום הוא עמד על 64.3. ציון ממוצע במתמטיקה במחוז תל אביב עומד על 57.7 בעוד במחוז דרום הוא עמד על 43.3.

מבצע "צוק איתן" השפיע בצורה הישירה והנרחבת ביותר על אזורים ויישובים במחוז הדרום. מרבית היישובים לגביהם הוכרז מצב מיוחד בעורף במהלך המבצע הם יישובים במחוז דרום וממילא נמצא כי בנסיבות אלו יש מקום לפעילות ממשלתית לטובת חיזוק הכלכלה באזור. יישובי הדרום שלא נכללו בהכרזה על מצב מיוחד בעורף הם בעיקרם היישובים המרוחקים ביותר, בפריפריה הדרומית והדרומית-מזרחית של מדינת ישראל.

מכלל יישובי הדרום הוחרגה העיר אילת, אשר לה מאפיינים ייחודיים הנגזרים ממיקומה הגיאוגרפי וממאפייני היישוב עצמו, והנהנית כבר היום משורת הטבות ייחודיות על פי דין ובמסגרת פעולות והשקעות הממשלה, ובכלל זה הטבות משמעותיות וייחודיות במיסוי (פטור ממע"מ והטבות מס) והקצאות כספיות משמעותיות בתשתיות המשרתות את פיתוח העיר (העתקת שדה תעופה, פיתוח כביש הערבה וכו').

כמו כן, הוחרגו ממסגרת זו יישובי עוטף עזה, אשר בעניינם אושרו תכניות ממשלתיות קודמות, לרבות במסגרת החלטות הממשלה מס' 1846 מיום 13.07.2014 ומס' 1114 מיום 29.12.2013, ואשר תכנית אסטרטגית רב שנתית לפיתוח כלכלי חברתי שלהן אושרה על ידי הממשלה ביום 21.9.2014. במסגרת זו, רכיבים בהחלטה הניתנים ברמת הרשות המקומית, לא יינתנו לרשויות המקומיות אשר בתחומן שוכנים יישובי עוטף עזה, והכל אלא אם נאמר במפורש אחרת בהחלטה.

יצוין כי לעניין הפרק שעניינו "תגבור תקציבי פיתוח רשויות הדרום", נשקלו גם שיקולים בדבר הרמה הכלכלית חברתית של הרשות המקומית ובדבר ההכנסות העצמיות של הרשות מארנונה לא למגורים. שיקולים אלו, מעבר להיותם שיקולים ענייניים ורלוונטיים לנסיבות העניין עולים

בקנה אחד עם השיקול בדבר חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו, כאמור בסעיף 151(ב)(2) לחוק; הוא הדין בסעיף העוסק בהתייעלות אנרגטית בפרק שעניינו אנרגיה ותשתיות.

החלטה 546 ויישובי המטרה

ממשלת ישראל מרכזת מאמץ לקידום מהלך לאומי להענקת מחנות צה"ל לנגב, כמפורט בהחלטה 546 ובהחלטות ממשלה שקדמו לה, מתוך הבנה שמעבר למשמעויות המהלך למערכת הביטחון עצמה, למהלך הענקתם של מחנות צה"ל לנגב עשויה להיות השפעה מכרעת על פיתוחו של הדרום, ובכוחו להוות מנוף משמעותי לפיתוח האזור וצמיחתו. החלטה 546 שהתקבלה במסגרת זו, התקבלה בשים לב למעגלי ההשפעה של מחנות צה"ל. במסגרת ההחלטה הנוכחית מוצע להשלים ולתקן את החלטה 546 במספר נושאים, ומתוך ראייה כוללת ומתואמת של החלטה 546 ומנימוקיה, ושל התוכנית ליישובי הדרום.

במסגרת תיקון החלטה 546 עתה מוצע גם לתקן את הגדרת יישובי המטרה כדלקמן. יישובי המטרה, כפי שנקבעו בהחלטה 546, הם אותם יישובים השוכנים בנגב כהגדרתו בהחלטה 546, שמצויים בטווח נסיעה יומית קצרה ממחנות צה"ל העתידיים לקום, ואשר נמצא שיש צורך לסייע להם לממש את הפוטנציאל הכלכלי הטמון בהענקת מחנות צה"ל לסביבתם הקרובה, ובכלל זה לגידול הצפוי באוכלוסייה בהם וליצירת תמהיל ואיכות המגורים הרצויים.

השיקולים שביסוד קביעת יישובי המטרה הם חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו, כאמור בסעיף 151(ב)(2) לחוק, ומיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, כאמור בסעיף 151(ב)(4) לחוק.

בהתאם נקבעו בסעיף 9(ב) להחלטה 546 שלושה תנאים מצטברים להגדרת יישובי המטרה מתוך כלל יישובי הנגב: (1) קרבה למחנות צה"ל-מרחק של עד 20 ק"מ מהמחנות (מסגרת ההשפעה); (2) מדד כלכלי-חברתי (נכללו רשויות מקומיות המדורגות באשכולות 1-5 בלבד במדד הכלכלי חברתי של הלמ"ס); (3) הכנסות מארנונה (נכללו רשויות מקומיות אשר הכנסותיהן מארנונה לנפש ב-2012 לא עלו על כפליים הממוצע הארצי, שהם 4,802 ש"ח לנפש בשנה).

בחלוף יותר משנה מקבלת החלטה 546, נמצא כי מסגרת ההשפעה שנקבעה בהחלטה (20 ק"מ) היא קצרה מדי. בהתאם ולאחר בחינה מקצועית חוזרת מוצע כעת לתקן את התנאי הראשון שעניינו קרבה למחנות צה"ל, ולהרחיב את מסגרת ההשפעה כך שבמקום תנאי לפיו על היישוב לשכון במרחק של 20 ק"מ לכל היותר ממחנות צה"ל, על היישוב

לשכון במרחק של 33 ק"מ לכל היותר ממחנות צה"ל, כך שנוסחו של התנאי הראשון בסעיף 9(ב) להחלטה 546 יהיה כדלהלן:

קרבה למחנות צה"ל: יישובי המטרה הם יישובים השוכנים במרחק של 33 ק"מ לכל היותר ממחנות צה"ל (להלן – מסגרת ההשפעה). תנאי זה נקבע במטרה לכלול בהגדרת אזורי העדיפות לעניין זה אך ורק יישובים השוכנים במרחק נסיעה יומית קצרה ממחנות צה"ל ואשר הינם בעלי הפוטנציאל המשמעותי ביותר להיות מושפעים ממעבר המחנות ולהוות מוקד למשיכת אוכלוסייה כתוצאה מהמהלך.

מדידת המרחקים נעשתה בקו אווירי מהמיקום המיועד של מרכז הבסיסים העתידיים לקום לבין גבול תחום השיפוט של הרשות המקומית, כאשר מדובר בעיריות ומועצות מקומיות. במועצות אזוריות, הבחינה נעשתה ביחס ליישובי המועצה, כאשר נקבע כי מועצה אזורית תהיה בגדר יישוב מטרה רק בתנאי שכל יישוביה נמצאים בטווח האמור; זאת, מאחר וההגדרה של רשות כ-יישוב מטרה עניינה העיקרי בפעילות לטובת שיפור רמת השירותים ולפעילות ברמה המערכתית ביחס לחיזוק אותה רשות מקומית. עוד יצוין בהקשר זה כי מדיניות הממשלה היא לחזק דווקא יישובים עירוניים בדרום, ולתעדף אותם על פני יישובי המגזר הכפרי. בהתאם לכך, אישרה הממשלה רק לאחרונה, במסגרת החלטת ממשלה מס' 1340 מיום 16.2.2014, בעניין שינוי בהטבות במס הכנסה ליישובי יישובים - קביעת הקריטריונים לזכאות, כי בין כלל היישובים בדרום, מוצאת הממשלה לנכון לייחד ולתעדף את היישובים העירוניים, קרי יישובים המסווגים כעיריות או כמועצות מקומיות, על פני היישובים הכפריים הנכללים במועצות אזוריות. אזור הנגב מתאפיין ביישובים עירוניים קטנים. על-פי נתוני הלמ"ס, בשנים 2009-2012 נרשם שיעור הגירה שלילי, בהיקף של מינוס 1.9%, ביישובים העירוניים בדרום. באותן שנים, נרשם, מנגד, שיעור הגירה חיובי, בהיקף של 2.8%, בהגירה ליישובים שאינם עירוניים. מנתונים אלו עולה כי בעוד שישנה הגירה חיובית ליישובים לא-עירוניים, ההגירה מן היישובים העירוניים בדרום היא שלילית. מגמה זו עומדת בניגוד למדיניות הממשלה לחיזוק ערי הפריפריה, ולהוראות תמ"א 35 בעניין מיקוד הפיתוח האורבני ביישובים עירוניים.

הטווח של מסגרת ההשפעה נקבע, בין היתר, בהתבסס על מחקר בנושא "השקעה בתשתית תחבורתית, יוממות ושכר", שפרסמה מחלקת המחקר בבנק ישראל בשנת 2008, במסגרתו נבדק שיעור היוממות לטווח של למעלה מ-20 ק"מ בקו אווירי ונמצא שמדובר בשיעורים נמוכים מאד (שיעור היוממות מעבר לטווח 20 ק"מ עמד בהתאם למחקר על 12.1% מכלל המועסקים במשק, ובפריפריה הוא גבוה אך במעט ועומד על 16.8%

מזכירות הממשלה

מכלל המועסקים). עם זאת, בהתאם לאותו מחקר, מרחק הנסיעה ממוצע של יוממים המתגוררים בפריפריה הוא גדול יותר ועמד על 33 ק"מ (זאת לעומת מרחק נסיעה ממוצע של יוממים ארצי העומד על 21.9 ק"מ בלבד). בשים לב למאפייני הדרום, ולרצון לאפשר מיצוי הפוטנציאל. מוצע אפוא לתקן את החלטה ולהעמיד את מסגרת ההשפעה על 33 ק"מ כאמור.

בעקבות תיקון זה לתבחינים לקביעת יישובי המטרה, נכללים בהגדרה זו הרשויות המקומיות הבאות: אופקים, דימונה, ירוחם, ערד, באר שבע, נתיבות ומועצה אזורית מרחבים.

יישובי הבדואים בדרום

בהחלטת הממשלה מס' 3708 מיום 11.9.2011 אושרה תוכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית בנגב. בהתאם להחלטה מס' 3708 האמורה, כל הרשויות המקומיות הבדואיות בנפת באר שבע הוגדרו כיישובים בעלי עדיפות לאומית לטובת אותה החלטה.

בהחלטה הובהר, כי בהתאם לחוק, היא נסמכת על השיקולים בדבר חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו, כאמור בסעיף 151(ב)(2) לחוק והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות כאמור בסעיף 151(ב)(5). בהחלטה הובאו בהרחבה גם הנימוקים והנתונים התומכים כנדרש בחוק.

בהחלטה מס' 546 יוחדו גם כן יישובי הבדואים בדרום מכלל יישובי 546 מן הטעמים האמורים בהחלטה 3708, וניתנו להם הטבות שונות מעבר לאלו שניתנו לכלל יישובי 546.

בהצעה זו מוצעים רכיבים משלימים נוספים שיינתנו ליישובי הבדואים בדרום בלבד, זאת מעבר להכללתם ביישובי הדרום בכלל, ובהלימה לצרכים ולמאפיינים של יישובים אלו. הנימוקים והנתונים המפורטים בסעיף 19 להחלטה מס' 3078, לצורך הגדרת היישובים הבדואים כיישובים בעלי עדיפות לאומית לטובת ההטבות המתווספות כעת, יפים גם לצורך החלטה זו.

לשלמות התמונה יצוין, כי המדד הכלכלי חברתי של הלמ"ס עודכן בחודש אפריל 2013, ובהתאם למדד העדכני כמחצית מהרשויות המקומיות הבדואיות עלו מאשכול 1, שהוא הנמוך ביותר, לאשכול 2. עובדת היותן של הרשויות המקומיות הבדואיות באשכול 1 צוינה במסגרת שלל

הנימוקים שפורטו בהחלטה מס' 3708, אולם שיפור זה בדירוגן של הרשויות אינו משנה את התמונה הכוללת.

מצפה רמון

הסעיפים בהחלטה הנוגעים למצפה רמון מתבססים על השיקולים הקבועים בסעיפים 151(ב)(3) ו-151(ב)(4) לחוק, בעניין תכנון הפריסה של האוכלוסייה ובעניין מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, כשלצידם שיקולים מקצועיים הנוגעים למאפייני הרשות ולמטרות ההחלטה.

מצפה רמון היא מועצה מקומית קטנה ומרוחקת בהשוואה לשאר המועצות המקומיות במחוז דרום. מנתוני הלמ"ס לשנת 2012 עולה כי מכלל הרשויות העירוניות בדרום (מועצות מקומיות ועיריות) מצפה רמון היא הרשות הקטנה ביותר בכל מחוז דרום, ומתגוררים בה 5,063 תושבים בלבד. הרשות מסווגת באשכול 4 לדירוג הכלכלי-חברתי של הלמ"ס ובאשכול 2 במדד הפריפריאליות. גם במקרה זה, מכלל היישובים העירוניים במחוז דרום, מצפה רמון ואילת הן הרשויות הפריפריאליות ביותר, אולם בשונה מאילת, בה כ- 48,000 תושבים, מספר התושבים הקטן במצפה רמון ומיקומה הגאוגרפי הופכים אותה ליישוב מבודד באופן יוצא דופן אף ביחס לכלל היישובים העירוניים במחוז דרום. הרשות נמצאת במרחק של כ-80 ק"מ ממטרופולין באר שבע וכ-150 ק"מ מהעיר אילת, ויש לה גם טופוגרפיה ייחודית.

יצוין כי לאור מאפייני מצפה רמון, נדרש מאמץ מיוחד לטובת יצירת אמצעי ייצור וקיום שיאפשרו את פיתוחה של מצפה רמון. בפרט, בשל מיקומה מעל מכתש רמון, ענף התיירות מהווה מוקד המשיכה העיקרי לפיתוח העיר. בהתאם לכך, נקבעו בהחלטה זו כלים ייעודיים לפיתוח, להסרת חסמים ולקידום תיירותי של מצפה רמון.

לאור כל האמור לעיל, מכריזה הממשלה על מצפה רמון כיישוב בעל עדיפות לאומית, לעניין ההטבות הקבועות בהתייחס אליה בהחלטה זו, לשנים 2015-2020, וזאת מעבר להכללתה ביישובי הדרום.